

ACADEMIA ROMÂNĂ
INSTITUTUL DE LINGVISTICĂ „IORGU IORDAN – AL. ROSETTI”

Raport de consultanță privind calitatea limbii române folosite în audiovizual

REZULTATELE MONITORIZĂRII POSTURILOR DE RADIO ȘI TELEVIZIUNE
în perioada 20 septembrie – 20 octombrie 2009

În perioada 20 septembrie – 20 octombrie 2009, au fost monitorizate (de către echipa alcătuită din Blanca Croitor, Andreea Dinică, Adina Dragomirescu, Ana-Maria Mihail, Carmen Mîrzea Vasile, Isabela Nedelcu, Alexandru Nicolae, Irina Nicula, coordonatori Marina Rădulescu-Sala și Rodica Zafiu) 4 posturi de radio (**Radio România Actualități, Radio România Cultural, Radio Guerrilla și Radio Europa FM**) și 12 posturi de televiziune (**Antena 1, Antena 3, B1 TV, Kanal D, N24, OTV, Prima TV, Pro TV, Realitatea TV, TVR 1, TVR 2, TVR Cultural**). Alegerea acestora s-a făcut în funcție de mai mulți factori: audiență, acoperire națională, pondere a emisiunilor informative și de dezbatere, asumarea unui rol cultural și educativ.

S-au efectuat 300 de ore de monitorizare, urmărindu-se, de obicei, transmisiunile de la ore de vârf, în special emisiunile de știri și dezbateri. Au fost monitorizate sub aspect lingvistic doar intervențiile verbale și mesajele scrise (titrări, crawluri) pentru care își asumă responsabilitatea redactorii și colaboratorii posturilor respective, nu și secvențele verbale aparținând invitaților în studio.

Având în vedere faptul că nu toate observațiile lingvistice se plasează la același nivel într-o ierarhie a abaterilor de la corectitudinea limbii, am păstrat principiul din perioadele precedente, separând erorile elementare, clare, indiscutabile, care pot fi verificate cu ușurință cu ajutorul instrumentelor normative existente (DOOM, gramatici), de cele mai puțin evidente, mai puțin importante sau de cele în cazul cărora sunt posibile controverse (și chiar oscilații ale normelor) de tipul: variante neliterare, variante care, deși nu sunt acceptate de DOOM, sunt înregistrate în DEX, bâlbâieli, repetiții, cacofonii, clișee, stridențe de registru stilistic. Astfel, am disociat rezultatele monitorizării în *tabelele de erori pentru fiecare post monitorizat* (însoțite, ca și până acum, de indicarea formei corecte) și o *listă de recomandări* (la fel de importante, din punctul nostru de vedere, dar mai greu încadrabile într-o regulă explicită).

Vom insista, ca de obicei, asupra *erorilor elementare, unanim recunoscute ca atare de specialiști* și considerate semne ale lipsei de educație și de cultură; lista lor completă este cuprinsă în tabelele anexate Raportului.

I. Grafie, punctuație, ortoepie

1. Greșeli de grafie

1.1. În privința problemelor de grafie, se pot formula câteva observații cu caracter general. Continuă să apară numeroase **neglijențe de (tehno)redactare**, cauzate de graba în redactare și de neatenție (greșeli de literă, lipsa semnelor diacritice), de tipul: „contrecararea” (N24, 21.IX, 22.IX); „Ghoerghe Pogea” (N24, 8.X); „jurnalul ore 23.00” (Realitatea TV, 25.IX); „în toată țara” (Realitatea TV, 12.X); „miniștii” (OTV, 7.X); presedinte (N24, 30.IX), „preacul petrolului” (OTV, 16.X); „Al. Rossetti” (TVR Cultural, 28.X); „se delcară” (B1 TV, 22.IX); „acizațiile” (Kanal D, 6.X); „un spary paralizant” (Antena 1, 21.IX); „priemle cercetări” (Prima TV, 20.IX) etc.

1.2. Scrierea greșită, cu *i, ii, iii* finali pare să fie mai puțin supusă erorilor decât în etapele precedente de monitorizare:

● „PNL îi acuză de abuz în serviciu pe **miniștri** Andronescu și Sârbu și le cere să demisioneze” (TVR 2, 28.IX) – corect: *miniștri*;

1.3. Accidental, am înregistrat însă alte **greșeli elementare de scriere**, cauzate de analogie și de insuficienta cunoaștere a regulilor:

● „joacă **aceiași** carte” (Antena 3, 13.X) – corect: *aceeași*;

● „Vă mai întreb **odată**, sunt banii dumneavoastră da?” (Kanal D, 2.X) – corect: *o dată*;

● „Dacă echipa își **crează** atâtea ocazii, înseamnă că este o echipă vie (Prima TV, 21.IX) – corect: *crează*;

● „se **crează** un val care atinge 3,5 metri înălțime” (TVR 1, 7.X) – corect: *crează*.

1.4. O altă observație privește **nerespectarea normelor ortografice în vigoare**:

● „nu are **nici o** problemă” (B1 TV, 8.X); „nu există **nici o** șansă” (B1 TV, 9.X); „**nici o** schimbare” (Prima TV, 12.X) – corect: *nicio*;

● „Când îl vedem că zâmbește, oricât am avea de îndurat, **dintr-o dată** ne este mai bine” (Antena 1, 16.X) – corect: *dintr-odată*.

1.5. Numeroase greșeli privesc **folosirea cratimei**. În multe cazuri, este vorba de lipsa cratimei din structura unor cuvinte compuse:

● „comisar șef” (N24, 21.IX, 10.X) – corect: *comisar-șef*; „procurorul șef” (Realitatea TV, 12.X; Pro TV, 21.IX) – corect: *procurorul-șef*; „redactor șef adjunct” (B1 TV, 23.IX) – corect: *redactor-șef*; „contabil șef” (TVR 1, 24.IX; TVR 2, 24.IX) – corect: *contabil-șef*; „laborant șef” (Antena 1, 7.X) – corect: *laborant-șef*; „agent șef” (Prima TV, 20.IX; Pro TV, 20.X; TVR 2, 8.X) – corect: *agent-șef*; „economist șef” (Prima TV, 25.IX) – corect: *economist-șef*; „arhitect șef” (Pro TV, 21.IX) – corect: *arhitect-șef*;

● „un nou născut” (OTV, 30.IX) – corect: *nou-născut*; „prim ministru” (Antena 3, 6.X; Prima TV, 9.X; TVR 2, 28.IX) – corect: *prim-ministru*; „prim procuror” (Kanal D, 6.X) – corect: *prim-procuror*; „bun simț” (Pro TV, 18.X) – corect: *bun-simț*;

● „azi noapte” (OTV, 29.IX; Pro TV, 21.IX) – corect: *azi-noapte*; „ieri seară” (Antena 3, 23.IX) – corect: *ieri-seară*; „mâine seară” (Kanal D, 7.X) – corect: *mâine-seară*;

● „companiile franceze sunt **binevenite**” (OTV, 9.X) – corect: *bine-venite*.

Cratima care leagă cuvântul-bază de articolul enclitic sau de desinențe este superfluă în: „Am modificat **BAC-ul** pentru că a devenit irelevant” (Realitatea TV, 27.IX) – corect: *bacul*; „**NOBEL-ul** PENTRU CHIMIE” (TVR Cultural, 7.X) – corect: *NOBELUL*; „**Board-ul** fondului a aprobat cererea României” (B1 TV, 22.IX) – corect: *Boardul*; „**hipermarket-uri**” (Pro TV, 21.IX) – corect: *hipermarketuri*; „**mail-uri** mincinoase” (TVR 2, 8.X) – corect: *e-mailuri*.

1.6. Au fost înregistrate multe exemple în care cuvinte ar fi trebuit scrise cu inițială majusculă (nume de instituții, de firme, de divinități):

● „Ministru de **interne**” (N24, 30.IX, 1.X);

● „Fost ministru de **interne** al României” (TVR 2, 4.X);

● „Ministru de **finanțe**”, „ministrul interimar al **muncii**” (N24, 6.X);

● „ministrul **finanțelor** și al **muncii**” (Prima TV, 5.X);

● „ministru al **turismului**” (Prima TV, 12.X);

● „convocarea **parlamentului**” (Realitatea TV, 16.X);

● „președintele **curții constituționale**” (B1 TV, 15.X);

● „directorul **institului Nobel**” (TVR 2, 15.X);

● „luați **loganul** de aici” (Prima TV, 14.X);

● „O, **doamne!**” (Pro TV, 13.X).

1.7. Folosirea abrevierilor în textele scrise nu este recomandabilă, pentru că trădează neglijență, grabă, improvizație: „soluții **pt** situația din justiție” (OTV, 23.IX) – *pentru*; „**purt**.”

de cuv.” (N24, 30.IX, 4.X) – corect: *purtător de cuvânt*; „președinte Uniunea Naț. a Studenților” (B1 TV, 6.X) – *Națională*.

1.8. Există probleme privind **grafia numelor proprii străine**:

- „Tailanda” (N24, 5.X) – corect: *Thailanda*;
- „KOLN” (Kanal D, 24.IX) – corect: *KÖLN*;
- „Herta Muller” (Kanal D, 8.X; TVR 2, 8.X) – corect: *Müller*.

2. Abateri de la normele de punctuație

În domeniul punctuației, majoritatea greșelilor înregistrate privesc **utilizarea virgulei**.

2.1. Virgula **lipsește** în mai multe situații:

(a) atunci când ar trebui să izoleze o apozitie:

- „Ministrul de Interne, Dan Nica_a declarat” (N24, 1.X);
- „Maria Corina, fata de 15 ani_a fost furată și vândută” (OTV, 23.IX);
- „Pentru prima dată azi au fost audiați asistenta Elodiei, Emilia_și soțul ei_polițistul Liviu Niță” (OTV, 5.X);
- „Președintele S.U.A., Barack Obama_a câștigat Premiul Nobel” (Antena 3, 6.X);
- „Primarul comunei Tărtășești, jud. Dâmbovița_a bătut trei consilieri” (Antena 3, 9.X);

- „Ministrul Justiției, Cătălin Predoiu_a semnat propunerea” (B1 TV, 23.IX);
- „Președintele comisiei, Ludovic Orban_a declarat...” (B1 TV, 23.IX);
- „I-au solicitat șefului statului_Traian Băsescu_să nu promulge” (B1 TV, 5.X);
- „Președintele Filipinelor_Gloria Arroyo_a anunțat” (B1 TV, 5.X);
- „Alexandra Dulgheru_principala favorită ..., s-a calificat” (B1 TV, 7.X);
- „Irina Bokova, fost ministru de Externe al Bulgariei_a fost” (TVR 1, 23.IX);
- „Fetița ei, Irina_stă deja în București” (Antena 1, 1.X);
- „Președintele Comisiei Europene, José Barroso_va reorganiza portofoliile în viitoarea echipă” (TVR 2, 20.IX);

(b) în situațiile în care trebuie să separe un circumstanțial (antepus sau postpus) de restul frazei:

- „Toți elevii să culeagă porumb_deși doar două clase au profil agricol” (Realitatea TV, 23.IX);
- „Citind programul_am rămas impresionat” (TVR Cultural, 24.IX);
- „Dacă avea ceva pentru părinții lui_nu făcea treaba asta” (Prima TV, 23.IX);
- „Din păcate_a murit înainte să o facă” (Prima TV, 26.IX);
- „Mă gândeam doar că_dacă va ajunge și la etajul al doilea al casei, mulți oameni ar putea muri” (Prima TV, 27.IX);
- „Contestată_Biserica Unionistă a oficiat 20.000 de nunți simultane în mai multe țări din lume” (TVR 2, 14.X);
- „O femeie a născut_deși era în comă” (TVR 2, 16.X);

(c) pentru a marca elipsa verbului (spre deosebire de perioadele anterioare de monitorizare, acest tip de greșeală pare a fi în regres):

- „Oprescu_independent la Cotroceni” (N24, 5.X);
- „Bogăția pământului_risipită” (Pro TV, 29.IX);

(d) pentru a separa o propoziție incidentă de restul enunțului:

- „Toți miniștrii PSD demisionează din guvern_a anunțat liderul PSD” (N24, 1.X);

(e) pentru a separa vocativul și alte formule de adresare de restul enunțului:

- „Domnule ministru_ascultați-mă acum” (Realitatea TV, 5.X);
- „Hai_mă, ... Îi place_mă,...” (Antena 3, 6.X);
- „Cine ești tu_gangsterule_să dai tu ordinul ăsta?” (Kanal D, 30.X);
- „Care-i treaba_băi Ninule?” (Kanal D, 1.X);

- „E bine_tată?” (Kanal D, 1.X);
- „Stai culcat_măi Ștefănel!” (Kanal D, 2.X);
- „Uita_bă_ ce mă plimbă prin studio” (Antena 1, 14.X);
- „Măine știi ce o să zică ăștia_Puiule?” (Antena 1, 14.X);
- „ADIO_PSD” (Prima TV, 20.IX);
- „Ce vină să am_domnule?” (Prima TV, 23.IX);
- „Stați, dom’le_și suflați acolo!” (Prima TV, 29.IX);
- „O să fie_nea’ Gigi” (Prima TV, 1.X);
- „Bine_tată.” (Prima TV, 1.X);
- „Vedeți_da?” (Kanal D, 25.IX);
- „Ce faceți_domnu’?” (Prima TV, 1.X);

(f) înaintea conjuncțiilor coordonatoare adversative (*dar, iar*), înainte de gruparea și nu sau între membrii perechilor coordonatoare și..., și...; ori..., ori...; atât..., cât și...:

- „o operație destul de lungă și complicată_dar cu succes la final” (Kanal D, 23.IX);
- „sunt convins că nu va putea să vorbească_dar ne vom înțelege din priviri” (Kanal D, 24.IX);
- „Parlamentul unicameral asigură cursivitatea legislativă_dar nu este o reprezentare fidelă a voinței poporului” (TVR 1, 24.IX);
- „Mutu este un jucător bun_dar nu sacrific un jucător pentru el” (TVR 1, 9.X);
- „au o singură nevastă_dar o înșală des” (Prima TV, 27.IX);
- „Doamna Andronescu este la ușă_iar Ponta este în Spania” (Prima TV, 1.X);
- „Sunteți bine_dar trebuie să vă consultăm” (TVR 2, 24.IX);
- „Au început cazările în căminele studentești_iar în acest an au prioritate bobocii” (TVR 1, 26.IX);
- „Partidele din opoziție îl vor premier pe Klaus Johannis_iar PD-L îl dorește pe Emil Boc” (TVR 1, 14.X; TVR 2, 14.X);
- „Aurul_și nu dolarul va fi folosit ca valoare de referință” (TVR 1, 6.X);
- „m-au inspirat atât pe mine_cât și întreaga omenire” (Realitatea TV, 9.X);
- „Ne plac și îi admirăm foarte tare atât în calitate de colegi_cât și prieteni” (TVR Cultural, 23.IX);
- „nu există decât o soluție – ori Boc_ori Nica” (OTV, 30.XI);
- „Fuge din emisiune... Și el_și Sârbu” (Antena 3, 4.X).

2.2. O tendință opusă o reprezintă folosirea superfluă a virgulei, în situații în care norma de punctuație interzice prezența acestui semn:

- (a) între subiect și predicat sau între propoziția subiectivă și predicatul regentei:
- „procesul europeanului George Becali[,] începe” (OTV, 17.X);
  - „Câinii vagabonzi din Moscova[,] au învățat” (B1 TV, 5.X);
  - „Mama copilului ucrainean în vârstă de 15 luni pe care dorește să-l adopte starul britanic Elton John[,] a anunțat că s-a răzgândit” (B1 TV, 6.X);
  - „Puștii de pretutindeni[,] adoră acești „Zburători”” (TVR 1, 28.IX);
  - „să stau atâta timp în afara fotbalului[,] a fost groaznic” (Prima TV, 11.X);
  - „Șoferul și pasagerii unei mașini implicate într-un accident[,] au fugit de la locul incidentului” (TVR 2, 21.IX);
  - „PSD, PNL, UDMR și Grupul minorităților[,] nu îl susțin pe Lucian Croitoru” (TVR 2, 16.X);
  - „Premierul Benjamin Netanyahu[,] cere respingerea rezoluției ONU” (TVR 2, 16.X);
- (b) între complementele și verb sau între propozițiile complete și principală:
- „deputatul liberal Eugen Nicolăescu a citit în plenul Parlamentului[,] moțiunea” (B1 TV, 9.X);

- „a anunțat la consultările cu Traian Băsescu[,] că îl propune” (B1 TV, 14.X);
- „România paralizată[,] de greve și politicieni!” (B1 TV, 9.X);

(c) pentru a izola atributul categorial de regentul său (spre deosebire de apozitie, care aduce o explicație suplimentară, omisibilă din enunț, atributul categorial aduce o precizare absolut necesară pentru sensul enunțului, iar absența acestuia determină imposibilitatea de a identifica persoana la care se referă regentul atributului):

- „cea de-a cincea ediție a Festivalului de muzică contemporană[,] ”Jazz and more”[,]” (B1 TV, 6.X);

- „Liderii PRM[,] M. Marinescu și C. Ștefănescu s-au bătut cu polițiștii comunitari în sala Consiliului General” (TVR 1, 30.IX, TVR 2, 30.IX);

(d) pentru a separa adverbul de regentul său:

- „Curat[,] neconstituțional!” (B1 TV, 9.X);

(e) pentru a separa anumite circumstanțiale strâns legate de verb:

- „Produsele se scumpesc de la poarta fabricii, până la raft și cu 50%” (Realitatea TV, 26.IX).

2.3. Mai rar, am înregistrat situații în care lipsesc

(a) semnul exclamării:

- „Atenție, se fură contoare” (Realitatea TV, 24.IX);
- „ATENȚIE, ȘOFERI” (Pro TV, 8.X);

(b) apostroful:

„Dă drumu la mână!” (Kanal D, 2.X);

„Da cam pe la ce oră vin?” (Antena 1, 16.X).

3. Ortoepie

3.1. Cele mai vizibile erori din domeniul rostirii constau în citirea greșită a prompterului:

- „fetele bisericești” (Kanal D, 8.X) – corect: *fețele*;
- „studiere a **vertebrelor** preistorice” (TVR 2, 6.X) – corect: *vertebratelor*;
- „Republica Moldova **își anunțat** oficial decizia” (TVR 2, 9.X) – corect: *și-a anunțat*;

- „Emil Boc, președinte al **PNL**” (TVR 2, 16.X) – corect: *PD-L*.

3.2. Continuă să apară numeroase pronunțări greșite (de obicei, [cs], în loc de [gz]) ale literei *x*: „[ecsecutate]” (N24, 5.X) – corect: *[egzecuteate]*; „[ecsamen]” (OTV, 1.X) – corect: *[egzamen]*; „[ecsact]!” (OTV, 16.X) – corect: *[egzact]*; „[ecsistă]” (OTV, 16.X; B1 TV, 14.X) – corect: *[egzistă]*; „[ecsemplu]” (Antena 3, 23.IX; B1 TV, 9.X) – corect: *[egzemplu]*; „[ecsecuție]” (TVR 1, 6.X) – corect: *[egzecuție]*; „[ecsercițiu]” (TVR 1, 7.X) – corect: *[egzercițiu]*; „[ecsemplu]” (Radio România Cultural, 6.X) – corect: *[egzemplu]*; „[ecsemples]” (TVR 2, 7.X) – corect: *[egzemple]*.

Semnalăm și alte pronunțări greșite: „exclusiv [**eslusiv**]” (N24, 14.X) – corect: *[ecsclusiv]*; „explicate [**esplicate**] printr-o sumedenie de termeni” (N24, 14.X) – corect: *[ecspligate]*; „[ecscrocii]” (TVR 2, 8.X) – corect: *[escrocii]*.

3.3. Sunt frecvente, în continuare, rostirile greșite ale numeralelor: „optâsprezece” (Radio România Actualități, 27.IX; TVR 2, 1.X) – corect: *optsprezece*; „șaptisprezece” (Antena 3, 4.X; B1 TV, 7.X; Kanal D, 6.X; Pro TV, 10.X) – corect: *șaptesprezece*.

3.4. Am înregistrat din nou și situații în care *e* inițial din structura formelor verbului *a fi*, a pronumelor personale sau a altor cuvinte vechi este rostit hipercorect [e], fără preiotare, în loc de [ie]:

- „iar eu [**eu**] am șansa” (Radio România Actualități, 9.X) – corect: *[ieu]*;
- „și [**este**] bine să încercăm” (OTV, 17.X) – corect: *[ieste]*;
- „[**este**] normal să fie amplasate lângă o școală?” (Kanal D, 23.IX) – corect: *[ieste]*;

- „proprietarul, un italian, [**era**] plecat în vacanță” (TVR 2, 8.X) – corect: [*iera*];
- „acea temă de ieri [**eri**]” (Realitatea TV, 25.IX) – corect: [*ieri*].

În mod izolat, am înregistrat și situația opusă, în care un cuvânt neologic, care ar fi trebuit rostit cu [e] inițial, apare cu preiotare:

- „cu ajutorul [**ierbicide**lor]” (Kanal D, 7.X) – corect: [*erbicidelor*].

3.5. În perioada de monitorizare au apărut pronunțări greșite ale unor cuvinte diferite și ca etimologie, și ca vechime în limbă, pe care le enumerăm în cele ce urmează:

- „de catetere, de **siringi**” (Antena 3, 23.IX) – corect: *siringi*;
- „conducerea Stelei îl cheamă la **servici**” (TVR 1, 7.X); „la **servici** sunteți perseverent” (OTV, 29.IX) – corect: *serviciu*;
- „**salar** mediu” (TVR 2, 20.X) – corect: *salariu*;
- „acest **vehicol** de mare lux” (Radio România Cultural, 9.X); „după ce a coborât din cele două **vehicole**” (Pro TV, 21.IX); „**vehicolul** a fost ridicat cu o macara” (Pro TV, 22.IX) – corect: *vehicul(ul)*;
- „dv. aveți **corajul** să spuneți” (OTV, 16.X) – corect: *curajul*;
- „chit că se face **corent**” (OTV, 16.X) – corect: *curent*;
- „să-i trimeată” (N24, 28.IX); „ne-au **trimes** niște cărți” (N24, 8.X); „vă **trimeteți** copiii la prostituție” (B1 TV, 23.IX) – corect: *trimite, trimis, trimiteți*;
- „mai și spun fără **mânuși**” (OTV, 1.X) – corect: *mănuși*;
- „proprietate” (N24, 13.X) – corect: *proprietate*;
- „examenul de **bacaloret**”, „susținerea **bacaloretului**” (Realitatea TV, 27.IX) – corect: *bacalaureat(ului)*;

- „celofanul [**ceolofanul**]” (Kanal D, 14.X) – corect: *celofanul*;
- „ostateci” (TVR 2, 12.X) – corect: *ostatici*;
- „Simona nu i-a lăsat însă **să guște**” (Kanal D, 30.X) – corect: *să guste*;
- „prigoniți, desființați, **ușuici**” (Radio Guerilla, 15.X) – corect: *ușuiți*;
- „mergeți acuma în garderopă” (TVR 1, 18.X) – corect: *garderobă*;
- „cum știu peștii-doctor să facă **manechiura**” (TVR 1, 18.X) – corect: *manichiura*;
- „Pe cel mai iubit **boxeor** mexican” (Pro TV, 20.IX) – corect: *boxer*;
- „oglină, **ghiuvetă**” (Prima TV, 15.X) – corect: *chiuvetă*;

3.6. Atragem atenția asupra pronunțării greșite, parțial românizate, a unor sintagme latinești, eroare care denotă lipsa unei culturi lingvistice solide:

- „doctor honoris causa [**causa**]” (TVR Cultural, 23.IX) – corect: [*cauza*];
- „Fertilizare **în vitro**” (B1 TV, 8.X) – corect: *in*;
- „**în** extremis” (Kanal D, 15.X) – corect: *in*.

3.7. Și **numele proprii** românești și străine au fost pronunțate greșit:

- „în timpul evenimentului din [**Satul** Mare]” (N24, 4.X) – corect: [*Satu Mare*];
- „articolul lui Angelo [**Motchievici**]” (TVR Cultural, 20.IX) – corect: [*Mitchevici*];
- „acesta pune în discuție 54 de PUZ-uri [**pazuri**]” (N24, 30.IX) – corect: [*puzuri*];
- „Art nouveau [**Art nuvo**]” (B1 TV, 26.IX) – corect: [*Ar_nuvo*];
- „Scopje [**scopje**]” (B1 TV, 15.X) – corect: [*scopie*];
- „[**Nobăl**], [**Nobălului**]” (Kanal D, 8.X) – corect: [*Nobel*], [*Nobelului*] (și greșeală de accentuare);

- „Christophe Guillarmé [**ghiam**]” (Kanal D, 14.X) – corect: [*ghiiarme*].

3.7. Greșelile de **accentuare** continuă să afecteze diverse tipuri de cuvinte (substantive comune și proprii, adjective și verbe):

- „cea mai importantă **prevedere** pe care o aduce această lege” (Realitatea TV, 16.X); „**prevederile**” (TVR 2, 15.X) – corect: *prevedere, prevederi*;
- „este un **alibi** al lui Cioacă” (OTV, 5.X) – corect: *alibi*;

- „doar ceață, ce ar putea să apară cu **caracter** izolat” (N24, 26.IX); „cu **caracter** urban” (OTV, 16.X) – corect: *caracter*;
- „în urma **scrutinului**” (N24, 27.IX) – corect: *scrutinului*;
- „recuperarea **prematurilor**” (B1 TV, 27.IX) – corect: *prematurilor*;
- „**curatorul** expoziției” (TVR Cultural, 21.IX, 2.X) – corect: *curatorul*;
- „**editor**” (TVR Cultural) – corect: *editor*;
- „Catedrala „Sfântul Iosif” din Piața **Cipariu**” (N24, 22.IX) – corect: *Cipariu*;
- „**Nobel**” (B1 TV, 9.X) – corect: *Nobel*;
- „dumneavoastră sunteți o femeie **ageră**” (OTV, 29.IX) – corect: *ageră*;
- „care **constă** într-o medalie de aur” (Prima TV, 9.X) – corect: *constă*.

II. Gramatică

4. Greșeli privind morfologia

4.1. Forme greșite ale unor verbe

4.1.1. Formele hibride de indicativ imperfect *vroiam, vroia, vroiau* etc., folosite în locul celor corecte, fără *-r-* în radical, – *voiam, voia, voiau* etc. – sunt destul de frecvente, la aproape toate posturile monitorizate:

- „**vroia** să schimbe bolidul” (Realitatea TV, 20.IX);
- „**vroiam** să vorbim despre declarația **care** am citit-o ieri pe Mediafax” (Antena 3, 23.IX);
- „dacă **vroiți** să vizitați” (Prima TV, 23.IX);
- „**vroiam** să vă întreb” (OTV, 23.IX);
- „chiar **vroiam** să te întreb” (Kanal D, 2.X);
- „asta **vroiam** să vă întreb” (Europa FM, 5.X);
- „**vroiau** să ajungă la Singapore” (Antena 1, 7.X);
- „ce **vroiți** să exemplificați” (N24, 14.X);
- „asta **vroiam** să vă întreb” (Europa FM, 5.X);
- „fix în domeniul economic **vroiam** să trecem acum” (TVR 1, 17.X).

4.1.2. Destul de frecventă este și folosirea verbului *a trebui* cu forma de indicativ prezent, persoana a III-a singular *trebuiește* și cu cea de plural *trebuieesc*, în locul formei unice din paradigma indicativului prezent, *trebuie*:

- „două aspecte **trebuieesc** urmărite” (OTV, 1.X);
- „cele care pierd **trebuieesc** păstrate bine” (OTV, 7.X);
- „întâi îți **trebuieesc** ochii” (N24, 28.IX);
- „**trebuiește** totuși” (N24, 21.IX);
- „să-l promovăm unde **trebuiește**” (N24, 5.X);

4.1.3. Forma de conjunctiv *să aibe* a verbului *a avea* persistă la unele dintre posturile monitorizate:

- „pe lângă faptul că trebuie **să aibe** un cazier curat” (Realitatea TV, 20.IX);
- „izbutește **să aibe**” (Radio România Cultural, 9.X);
- „numai **să aibe** unde să se culce” (TVR 1, 16.X);
- „este cea care trebuie **să aibe** mai puține” (TVR 1, 16.X).

Accidental, s-a înregistrat și formă *să aivă*:

- „ca **să le aivă** în dulap” (Antena 3, 23.IX).

4.1.4. Și în această etapă de monitorizare se remarcă tendința de atragere a verbelor cu

infinitivul în *-ea* în clasa verbelor cu infinitivul în *-e* – verbele *a apărea* și *a dispărea* sunt folosite în mod repetat ca și cum ar fi de conjugarea a III-a, *a apare/*a dispăre:

• „Nu se cade să visăm cu ochii deschiși că **va apare** un nou jucător” (Radio România Actualități, 27.IX);

- „să fie plecată și poate **va apare**” (OTV, 1.X);
- „poate o **apare**, deci se aștepta ca **să apară**” (OTV, 5.X);
- „va mai **apare** câte o chiflă” (Radio România Actualități, 6.X);
- „va putea **dispăre** și zâmbetul de pe chip” (Antena 3, 14.X).

Sporadic, se remarcă și tendința inversă – verbe de conjugarea a III-a, cu infinitivul în *-e*, sunt tratate ca verbe de conjugarea a II-a, cu infinitivul în *-ea*:

- „ne-**ar făcea** mare plăcere” (Europa FM, 11.X) – corect: *ar face*.

O greșeală frecventă, care afectează verbele de conjugarea a III-a, este accentuarea pe sufix, în loc de radical, a formelor de imperativ, persoana a II-a plural, atunci când verbul este urmat de un clitic pronominal:

- „**Țineți-vă** ideea” (Antena 3, 23.X) – corect: *țineți-vă*;
- „**Credeți-mă!**” (TVR 2, 25.IX) – corect: *credeți-mă*;
- „**Credeți-mă**, domnu’ Oniță” (TVR 1, 16.X) – corect: *credeți-mă*;
- „**Spuneți-mi** dumneavoastră” (Realitatea TV, 26.IX) – corect: *spuneți-mi*;
- „**Spuneți-ne** care era miza azi” (Realitatea TV, 6.X) – corect: *spuneți-ne*;

Rareori, am întâlnit și forme verbale de conjugarea a II-a accentuate pe radical, în loc de sufix:

- „Ce soluție **întrevedeți?**” (Antena 3, 23.X) – corect: *întrevedeți*.

Se remarcă, sporadic, folosirea imperativului negativ *nu fă!*, în locul formei corecte *nu face!* Imperativul negativ se formează de la infinitivul verbului, adăugându-se elementul *nu*:

- „Nu te **fă** diplomat!” (TVR 2, 3.X).

4.1.5. Uneori, la indicativ mai-mult-ca-perfect apare desinența de persoana a II-a sg. *-i*, în locul desinenței *-și*, comună perfectului simplu și mai-mult-ca-perfectului:

- „**găsisei** ca simple explicații” (N24, 14.X) – corect: *găsiseseși*.

Tot la mai-mult-ca-perfect, se înregistrează formele învechite de persoana I plural, fără desinența *-ră*:

- „și noi **muncisem**” (N24, 6.X) – corect: *munciserăm*.

O altă greșeală, înregistrată la verbul de conjugarea a IV-a *a primi* se produce prin reduplicarea sufixului de mai-mult-ca-perfect, *se*:

- „**primisese** aviz” (TVR 1, 24.IX) – corect: *primise*.

4.1.6. Se observă forma greșită a unor verbe de conjugarea I (*a exceda* și *a resuscita*), persoana a III-a, fără sufixul *-ez*:

- „informații care **exced** aria de acoperire” (Realitatea TV, 9.X) – corect: *excedează*;
- „dacă bătălia de astăzi **excede**” (Realitatea TV, 12.X) – corect: *excedează*;
- „au încercat să-l **resuscite**” (Antena 1, 7.X) – corect: *resusciteze*.

4.2. Forme greșite ale unor substantive

4.2.1. Forme de singular

Se remarcă oscilațiile în folosirea desinențelor de feminin singular, genitiv-dativ, *-e* și *-i*:

- „misterul **făinei** europene” (Prima TV, 25.IX) – corect: *făinii*;
- „istoria **medicinii**” (N24, 7.X) – corect: *mediciniei*;
- „complexității **existenții**” (Radio România Cultural, 9.X) – corect: *existenței*.
- „a Japoniei, a Franței” (Radio România Cultural, 9.X) – corect: *Franței*.

Greșită este și forma de genitiv-dativ *sorei* din exemplele de mai jos.

- „declarațiile șocante ale **sorei** dumneavoastră” (OTV, 23.IX) – corect: *surorii*;

- „urmările acestui scandal la adresa **sorei** tale” (OTV, 23.IX) – corect: *surorii*. Genitiv-dativul *sorei* corespunde celui alt sens al substantivului *soră*, „infirmieră”.

4.2.2. Forme de plural

În continuare, se manifestă concurența între desinențele de neutru plural *-e* și *-uri*:

- „să demonteze fire, **cable**” (OTV, 29.IX) – corect: *cabluri*;
- „**lăcașe** de cult” (N24, 4.X) – corect: *lăcașuri*;
- „**esee**” (Radio România Cultural, 12.X) – corect: *eseuri*.

Au mai fost înregistrate și forme de plural greșite:

- „paie, nu alea de pus în coteț la **găine**” (Kanal D, 9.X) – corect: *găini*.
- „lucrau ca ziariști la **cotidiane** centrale” (Realitatea TV, 9.X) – corect: *cotidiene*.

4.3. Forme greșite ale unor adjective și adverbe

4.3.1. Adjective

Destul de răspândită este forma de feminin plural *ultimile*, folosită în locul celei corecte, *ultimele*:

- „a crescut cu 30% numai în **ultimile** 18 luni” (N24, 22.IX);
- „**ultimile** trei luni” (Realitatea TV, 25.IX);
- „în **ultimile** douășpatru de ore” (OTV, 30.IX);
- „vorbit de **ultimile** două vagoane” (Realitatea TV, 17.X).

Sporadic, am întâlnit și greșeli provenite din exprimarea analitică a cazurilor genitiv și dativ:

- „din cauza **la bănci**” (TVR 1, 24.IX) – corect: *băncilor*;
- „s-a adresat **la suceveni**” (N24, 28.IX) – corect: *sucevenilor*.

4.3.2. Adverbe

O greșeală foarte răspândită este înlocuirea formelor adverbiale *maximum* și *minimum* cu cele ale adjectivelor corespondente, *maxim* și *minim*.

- „în **maxim** o săptămână vor declanșa greva” (Antena 3, 23.IX);
- „pentru reducerea numărului de parlamentari la **maxim** 300” (Kanal D, 24.IX);
- „**maxim** 0,75%” (Realitatea TV, 26.IX);
- „trenul va avea o întârziere de **maxim** trei ore” (Antena 3, 27.IX);
- „veniți într-o săptămână sau într-o lună **maxim**” (TVR 1, 5.X);
- „în **maxim** 5 zile” (Radio România Actualități, 9.X);
- „dacă în trei zile **maxim** nu este operat” (OTV, 12.X);
- „vreme de **maxim** 45 de zile” (Realitatea TV, 14.X);
- „de **minim** două luni și jumătate” (OTV, 17.X).

Forma *maxim* este folosită greșit și în locuțiunea adverbială **la maxim*, în loc de *la maximum*:

- „turate **la maxim**” (Pro TV, 8.X).

5. Greșeli de sintaxă

5.1. Care în loc de pe care

Omiterea prepoziției (gramaticalizate) *pe* în fața pronumelui *care* cu funcția de complement direct este o greșeală destul de frecventă încă. Ea se întâlnește mai ales în vorbirea liberă (fără un text pregătit înainte, afișat pe prompter):

- „în afară de banii **care-i** avem datorie” (Radio România Actualități, 6.X) – corect: *pe care-i avem*;

- „prin uleiul ăsta **care-l** am” (Prima TV, 11.X) – corect: *pe care-l am*;

- „vreau să mă apuc de pui, **care-l** voi marina” (Prima TV, 11.X) – corect: *pe care-l voi marina*;

- „un bilet **care** tot 320 de lei ai dat **pe el**” (N24, 5.X) – corect: *un bilet **pe care** tot 320 de lei ai dat*;
  - „marea majoritate a produselor **care** le luăm” (N24, 7.X) – corect: *marea majoritate a produselor **pe care** le luăm*;
  - „în spatele acestor vaccinuri [...] **care** suntem **siliți** să le facem” (N24, 7.X) – corect: *în spatele acestor vaccinuri [...] **pe care** suntem **siliți** să le facem*;
  - „cetățeanul mediu, **care** nu-l interesează prea mult medicina” (N24, 7.X) – corect: *cetățeanul mediu, **pe care** nu-l interesează prea mult medicina*;
  - „referitor la cercetările **care** le-a făcut” (N24, 7.X) – corect: *cercetările **pe care** le-a făcut*;
  - „niște lucruri **care** le puteți afla din niște cărți” (N24, 7.X) – corect: *niște lucruri **pe care** le puteți afla*;
  - „prin noutatea fenomenelor **care** le poți găsi acolo” (N24, 14.X) – corect: *prin noutatea fenomenelor **pe care** le poți găsi acolo*;
  - „problema **care** noi o avem” (N24, 14.X) – corect: *problema **pe care** noi o avem*;
  - „explicațiile **care** le dăm să fie accesibile” (N24, 14.X) – corect: *explicațiile **pe care** le dăm*;
  - „poezia **care** o s-o citim astăzi” (Realitatea TV, 9.X) – corect: *poezia **pe care** o s-o citim astăzi*;
  - „cele 5 miliarde, 6, **care** le-ați luat până acuma” (Realitatea TV, 9.X) – corect: *cele 5 miliarde, 6, **pe care** le-ați luat până acuma*;
  - „cred că sunt lucruri **care** ar trebui să le decelăm mai tare” (TVR 1, 16.X) – corect: *lucruri **pe care** ar trebui să le decelăm*;
  - „declarația **care** am citit-o ieri pe Mediafax” (Antena 3, 23.IX) – corect: *declarația **pe care** am citit-o ieri*;
  - „sunt lucruri contradictorii **care** o să încercăm să le lămurim” (Antena 3, 27.IX) – corect: *sunt lucruri contradictorii **pe care** o să încercăm să le lămurim*;
  - „una dintre cele mai bune prietene ale Elenei Cârstea **care** ați auzit-o” (OTV, 29.IX) – corect: *una dintre cele mai bune prietene ale Elenei Cârstea **pe care** ați auzit-o*;
  - „lucruri **care** vi le dă” (OTV, 30.IX) – corect: *lucruri **pe care** vi le dă*;
  - „răspunsurile **care** i le dădea” (OTV, 30.IX) – corect: *răspunsurile **pe care** i le dădea*;
  - „din sticlele **care** le avem aicea” (OTV, 5.X) – corect: *din sticlele **pe care** le avem aicea*;
  - „cu termenele **care** ea le are” (OTV, 5.X) – corect: *cu termenele **pe care** ea le are*;
  - „cinci pași **care** mi-i scrisese depanatorul” (OTV, 5.X) – corect: *cinci pași **pe care** mi-i scrisese depanatorul*;
  - „primul gând **care** l-ați avut” (OTV, 7.X) – corect: *primul gând **pe care** l-ați avut*;
  - „dacă are vârsta **care** o are” (OTV, 9.X) – corect: *dacă are vârsta **pe care** o are*;
  - „**care** le-a avut dumnealui” (OTV, 16.X) – corect: ***pe care** le-a avut dumnealui*;
  - „e cea mai comodă situație **care** mi-ați creat-o dumneavoastră” (Radio România Cultural, 9.X) – corect: *e cea mai comodă situație **pe care** mi-ați creat-o dumneavoastră*.
- Uneori, se folosește prepoziția *pe* în fața unui pronume relativ cu funcția sintactică de subiect. Această greșală apare fie din hipercorectitudine (din dorința de a evita o greșală, vorbitorul greșește), fie prin neanticiparea mesajului, în vorbirea liberă:
- „să găsești lucruri **pe care** nici nu te-ai gândit vreodată că există” (N24, 7.X) – corect: *să găsești lucruri **care** nici nu te-ai gândit vreodată că există*.

5.2. Dezacordul

O greșeală frecventă în domeniul sintaxei o reprezintă dezacordul. Vom descrie mai jos tipurile mai frecvente de dezacord întâlnite la posturile monitorizate în această perioadă.

5.2.1. Dezacordul între subiect și predicat

Multe dezacorduri se produc prin atracție (predicatul se acordă cu alt termen din enunț: un atribut, o apozitie etc.):

- „Transformarea gospodăriilor în galerii amenajate pentru colecțiile particulare îi **fac** pe turiștii străini să se minuneze” (TVR Cultural, 27.IX) – corect: *îi face*;

- „**urmările** scandalului legat de clinica Sabyc **dă** peste cap legislația” (Kanal D, 7.X) – corect: *dau peste cap*;

- „numărul de arme **vor crește** în România” (Radio Guerrilla, 30.IX) – corect: *numărul de arme va crește în România*;

- „Cornul și laptele, meniul școlărilor, **pare** să fi devenit unul nesigur” (Prima TV, 9.X) – corect: *Cornul și laptele, meniul școlărilor, par să fi devenit nesigure*;

- „Există o serie de riscuri ce pot fi **acoperită** printr-o poliță de asigurare” (N24, 29.IX) – corect: *Există o serie de riscuri ce pot fi acoperite printr-o poliță de asigurare*;

- „în ce măsură afirmațiile lui Dan Nica cu [...] **a dus** la demiterea sa” (Realitatea TV, 17.X) – corect: *în ce măsură afirmațiile lui Dan Nica cu [...] au dus la demiterea sa*;

- „**Ministerul Sănătății**, prin reprezentanții săi, **au** declarat” (Antena 3, 23.IX) – corect: *Ministerul Sănătății prin reprezentanții săi, a anunțat/Reprezentanții Ministerului Sănătății au declarat...*;

- „**Opoziția** însă, prin PNL și UDMR, **răspund** că...” (Antena 3, 12.X) – corect: *Opoziția însă, prin PNL și UDMR, răspunde că...*;

- „efectele crizei **a** schimbat aspectul străzii” (TVR 2, 13.X) – corect: *efectele crizei au schimbat aspectul străzii*;

- „**Echipele** de intervenție ale jandarmeriei din Timișoara **a asigurat...**” (Antena 1, 22.IX) – corect: *Echipele de intervenție ale jandarmeriei din Timișoara au asigurat...*

Unele dezacorduri implică o sintagmă coordonată, interpretată ca un „bloc semantic”, care declanșează un acord la singular:

- „când Biserica Ortodoxă și Teoctist **făcuse** o mare greșeală” (Antena 3, 12.X) – corect: *când Biserica Ortodoxă și Teoctist făcuseră o mare greșeală*.

Dacă sintagma coordonată este postpusă, dezacordul se produce și prin neanticiparea mesajului (enunțul fiind construit „din mers”):

- „**Se va legaliza** prostituția și consumul de stupefiante?” (OTV, 23.IX) – corect: *Se vor legaliza prostituția și consumul de stupefiante?*

Acordul după înțeles s-a înregistrat în diverse contexte în care substantivul subiect prezintă o neconcordanță între formă și sens. Astfel, *echipă* are formă de singular, sens de plural, *autorități* și *persoane* au gen formal feminin, dar genul referențial este masculinul dacă e vorba de colectivități umane care nu sunt formate exclusiv din femei:

- „**o echipă** de la regionala Iași **au** plecat” (Antena 3, 27.IX) – corect: *o echipă de la regionala Iași a plecat*;

- „**autoritățile** nu au reacționat la timp, deși fuseseră **avertizați** că o să ningă” (Antena 3, 15.X) – corect: *autoritățile nu au reacționat la timp, deși fuseseră avertizate că o să ningă*;

- „Mai multe persoane și-au scufundat mașinile [...] pentru a nu fi **prinși** de polițiști” (Pro TV, 20.IX) – corect: *Mai multe persoane și-au scufundat mașinile [...] pentru a nu fi prinse de polițiști*.

Pronumele *cine* și *nimeni* trebuie să se acorde la singular, chiar dacă ele se pot referi la un set de mai mulți indivizi:

● „imaginile nu le-**au** mai **văzut** încă **nimeni** la o televiziune națională” (OTV, 23.IX) – corect: *imaginile nu le-a mai văzut încă nimeni la o televiziune națională*;

● „Trebuie să amintim cine *ă.. pe... fac* astfel de lucruri” (N24, 8.X) – corect: *cine face astfel de lucruri*.

Utilizarea formei verbale de persoana a III-a singular în contexte în care substantivul subiect este la plural poate reprezenta un dezacord produs prin neglijență sau un fenomen regional (muntenesc). În ambele cazuri, avem a face cu o greșeală:

● „de regulă, ei nu-și prea prezintă realizările sau, dacă le prezintă, nu-ți **dă** niciun fel de documentație” (N24, 14.X) – corect: *nu-ți dau*;

● „și mai ales pe cei care **iubea** muzica ușoară românească” (OTV, 30.IX) – corect: *și mai ales pe cei care iubeau muzica ușoară românească*;

● „mai multe bătrâne de aici, din sat, **spunea** că ar fi avut o relație cu...” (OTV, 12.X) – corect: *mai multe bătrâne de aici, din sat, spuneau că ar fi avut o relație cu...*;

● „judecătorii decid astăzi dacă le **dă** mandate de arestare preventive” (TVR 2, 9.X) – corect: *dacă le dau...*

Unele dezacorduri se produc prin neglijență, neanticiparea mesajului, neatenție:

● „**începe** să se limpezească lucrurile” (Kanal D, 5.X) – corect: *încep*;

● „după 1860 **a apărut** niște școli” (N24, 28.IX) – corect: *după 1860 au apărut niște școli*;

● „Și mie îmi **place** picioarele alea care se scaldau în Deltă, nu?” (N24, 5.X) – corect: *Și mie îmi plac picioarele alea*;

● „O echipă de muncitori [...] căroră le **aparținea** lucrările” (Realitatea TV, 24.IX) – corect: *căroră le aparțineau lucrările*;

● „spune-ne [...] cum **au** avut loc coliziunea” (Realitatea TV, 17.X) – corect: *cum a avut loc coliziunea*;

● „**s-a** mai **văzut** minuni” (Europa FM, 5.X) – corect: *s-au mai văzut minuni* (în acest context, valoarea impersonală a reflexivului pasiv favorizează utilizarea formei de singular);

● „și unul, și altul **e** necesar” (N24, 28.IX) – corect: *și unul, și altul sunt necesari*;

● „**glumele**, când încerci să le faci singur, nu întotdeauna **ține**” (Antena 3, 30.IX) – corect: *glumele, când încerci să le faci singur, nu întotdeauna țin*.

Verbul *a trebui* se personalizează obligatoriu la anumite moduri, timpuri și persoane, când subiectul este avansat (utilizat înaintea verbului *a trebui*). Astfel, se spune corect, *ei vor trebui să...* (dar nu *noi vom trebui să...*):

● „**PSD și PDL va** trebui să uite de certuri” (Antena 3, 30.IX) – corect: *PSD și PDL vor trebui să uite de certuri*.

În contextele în care pronumele relativ *care* este precedat de pronumele semiindependent *cel*, acordul trebuie să se facă la persoana a III-a (antecedentul relativului *care* fiind pronumele *cel*). Acordul la persoana I sau a II-a (mai proeminente tematic în enunț) este greșit:

● „m-am numărat printre cei care **m-am ridicat** în picioare și...” (TVR Cultural, 15.X) – corect: *m-am numărat printre cei care s-au ridicat în picioare și...*

5.2.2. Dezacordul articolului genitival *al* este destul de frecvent. De multe ori, acesta este acordat greșit, cu alt termen din frază decât antecedentul său, prin atracție:

● „în turul trei **a** Cupei Spaniei” (B1 TV, 9.X) – corect: *în turul trei al Cupei Spaniei*;

● „în seria 1 **al** diviziei B” (Europa FM, 5.X) – corect: *în seria 1 a diviziei B*;

● „încercări de eliminare **ale** corupției” (Realitatea TV, 12.X) – corect: *încercări de eliminare a corupției*;

● „a înăsprit condițiile pensionării de invaliditate și **a** celei anticipate” (Antena 3, 6.X) – corect: *a înăsprit condițiile pensionării de invaliditate și ale celei anticipate*;

- „centre de reciclare **ale** bateriilor” (Radio Guerrilla, 2.X) – corect: *centre de reciclare a bateriilor*;
  - „afectate de valul de majorări **al** taxelor” (Prima TV, 13.X) – corect: *afectate de valul de majorări ale taxelor*;
  - „Ritmul de creștere **al** salariilor nu are nicio legătură cu productivitatea muncii” (N24, 25.IX) – corect: *Ritmul de creștere a salariilor...*;
  - „cu ajutorul Ambasadei Franței la București și **a** Arhivelor Naționale” (TVR Cultural, 25.IX) – corect: *și al Arhivelor*;
  - „pentru studiul de fezabilitate **al** Canalului Dunăre-București” (TVR 1, 8.X) – corect: *pentru studiul de fezabilitate a Canalului Dunăre-București*;
  - „cei peste două sute de reprezentanți **a** instituțiilor de mediu” (Radio România Actualități, 23.IX) – corect: *...reprezentanți ai instituțiilor de mediu*.
- Uneori, *al* este utilizat invariabil, sub forma *a*. Se evită astfel acordul (care este destul de dificil când antecedentul este la distanță mai mare în text), elementul *a* fiind suficient pentru marcarea cazului genitiv:
- „liderii PSD, PNL și **a** minorităților naționale” (Realitatea TV, 17.X) – corect: *liderii PSD, PNL și ai minorităților naționale*;
  - „Care au fost principalele rezultate ale (...) și **a** politicii dumneavoastră” (TVR 1, 17.X) – corect: *Care au fost principalele rezultate ale (...) și ale politicii dumneavoastră*;
  - „din cadrul... și **a** Inspectoratului de mediu Cluj” (Antena 3, 23.IX) – corect: *din cadrul... și al Inspectoratului de mediu Cluj*;
  - „invitatul meu **a** cărui nume nu l-am spus până acuma” (Radio România Cultural, 9.X) – corect: *invitatul meu, al cărui nume nu l-am spus până acuma*;
  - „dedicată zilelor naționale **a** unor mari popoare” (Radio România Cultural, 9.X) – corect: *dedicată zilelor naționale ale unor mari popoare*;
  - „cu concursul nostru, **a** românilor” (N24, 6.X) – corect: *cu concursul nostru, al românilor*.

5.2.3. Dezacordul în caz și marcarea cazului în grupul nominal

La genitiv și dativ, adjectivul la feminin, singular, are aceeași formă ca la plural (ex. cărții *editate* de...). Este frecventă folosirea formei de nominativ-acuzativ în locul celei de genitiv-dativ, o tendință mai veche în limba română, care nu este specifică doar limbajului jurnalistic. Greșeala este mai frecventă la adjectivul participial, dar se înregistrează și la adjectivele propriu-zise:

- „în urma crizei financiare **începută** anul trecut” (B1 TV, 6.X) – corect: *în urma crizei financiare începute anul trecut*;
- „Potrivit televiziunii de stat **preluată...**” (Radio România Actualități, 27.IX) – corect: *Potrivit televiziunii de stat preluate...*;
- „din cauza moțiunii de cenzură **inițiată** de PNL-UDMR” (B1 TV, 7.X) – corect: *din cauza moțiunii de cenzură inițiate de PNL-UDMR*;
- „o evacuare în masă a unei tabere **amplasată** clandestin lângă orașul Port-Calais” (Prima TV, 22.IX) – corect: *o evacuare în masă a unei tabere amplasate clandestin lângă orașul Port-Calais*;
- „copilul a venit pe lume în urma unei operații de cezariană extrem de **complicată**” (Prima TV, 25.IX) – corect: *în urma unei operații de cezariană extrem de complicate*;
- „În cazul unei colege de clasă a elevei **depistată** pozitiv săptămâna trecută” (N24, 21.IX) – corect: *...a elevei depistate pozitiv*;
- „dacă analizăm textul moțiunii **depusă** astăzi” (Realitatea TV, 6.X) – corect: *...textul moțiunii depuse*;

- „începe citirea moțiunii de cenzură **inițiată** de PNL” (Realitatea TV, 8.X) – corect: *citirea moțiunii de cenzură inițiate de PNL*;

- „în fața unei echipe **pregătită** pentru...” (TVR 1, 16.X) – corect: *în fața unei echipe pregătite pentru...*;

- „mama fetei de doi ani **dispărută**” (OTV, 17.X) – corect: *mama fetei de doi ani dispărute*;

- „a revenit pe larg asupra cărții **publicată** acum 4 ani” (TVR 2, 8.X) – corect: *a revenit pe larg asupra cărții publicate acum 4 ani*.

Acest tip de greșeală se întâlnește și la adjectivul pronominal (demonstrativ):

- „să dau o șansă omului **acesta**” (Europa FM, 8.X) – corect: *să dau o șansă omului acestuia*.

S-a înregistrat și un tip „opus” de greșeală, constând în propagarea acordului în caz într-un context în care adjectivul trebuia să aibă formă de nominativ (fiind un predicativ suplimentar):

- „excluseau varianta ca asasinul băiatului să fie același cu cel al femeii găsite **decapitate**” (Prima TV, 25.IX) – corect: *... cel al femeii găsite decapitate*.

Cazul este uneori marcat redundant, de două ori, fie prin repetarea desinenței (*unor anumitor*), fie prin prepoziția *a* și desinență (*a câtorva, a mai multor*):

- „lecturarea **unor anumitor** cărți românilor” (N24, 7.X) – corect: *lecturarea anumitor cărți românilor*;

- „are loc la inițiativa a câțiva... **a câtorva** tineri” (TVR Cultural, 25.IX) – corect: *la inițiativa câtorva tineri*;

- „se află la intersecția **a mai multor** curente culturale” (Radio România Cultural, 6.X) – corect: *se află la intersecția mai multor curente culturale*.

Un tip rar de greșeală constă în utilizarea cu forma de nominativ a unui substantiv care ar fi trebuit să aibă formă de genitiv. În grupul nominal, cazul trebuie să fie marcat pe substantiv în orice poziție s-ar afla acesta. Diferența între genitiv sau dativ și nominativ sau acuzativ este vizibilă doar la feminin singular:

- „care este contribuția celebrei **doamnă** bibliotecar?” (OTV, 23.IX) – corect: *contribuția celebrei doamne bibliotecar*;

- „a celei de-a 41-a **ediție**” (B1 TV, 13.X) – corect: *a celei de-a 41-a ediții*.

5.2.4. Dezacordul pronumelui relativ

Greșeala se produce prin interpretarea greșită a antecedentului relativului:

- „după ședința Partidului Social-Democrat care a durat 4 ore și pe agenda **căruia** cazul Spiru Haret a ocupat un loc important” (Europa FM, 5.X) – corect: *pe agenda căreia...* (= „agenda ședinței”);

- „se angajează într-o bătălie **al căruia** obiect nu este interesul național” (Realitatea TV, 14.X) – corect: *într-o bătălie al cărei obiect*;

- „un nor de praf **a cărei** compoziție a fost analizată” (TVR 1, 9.X) – corect: *un nor de praf a căruia compoziție a fost analizată*;

- „băiatul de numele **căreia** este legat...” (Pro TV, 29.IX) – corect: *băiatul de numele căruia este legat...*

5.2.5. Alte tipuri de dezacord

S-au înregistrat în această perioadă și alte tipuri de dezacorduri: dezacordul în gen și număr al adjectivului, dezacordul pronumelui demonstrativ etc.:

- „**Pusă** în scenă de regizorul și actorul Liviu Lucaci, spectacolul îi are în distribuție...” (TVR Cultural, 27.IX) – corect: *Pus în scenă...*;

- „Alertați de un localnic, **echipajele** de salvare au ajuns la fața locului” (Kanal D, 2.X) – corect: *Alertate de un localnic, echipajele de salvare au ajuns la fața locului*;
- „o ținută și un aspect cu totul **special**” (Antena 1, 26.IX) – corect: *o ținută și un aspect cu totul speciale*;
- „să cheme la consultări **partidele** politice parlamentare pentru a afla de la **aceștia...**” (Realitatea TV, 14.X) – corect: *să cheme la consultări partidele politice parlamentare pentru a afla de la aceștia...*

5.3. Greșeli de utilizare a prepozițiilor

5.3.1. Ca și pentru marcarea unui termen care exprimă calitatea

Este greșită utilizarea conjuncției *și* între prepoziția *ca* și substantiv dacă sensul subordonatului este calitativ sau de relație; este corectă utilizarea secvenței *ca și* doar pentru a introduce un subordonat comparativ (*El este la fel de înalt ca și mine*). Greșeala se produce uneori din dorința de a evita o cacofonie, dar în foarte multe contexte nu este vorba de evitarea unei cacofonii. Frecvența acestei greșeli trebuie pusă pe seama gramaticalizării secvenței *ca și* ca marcă a unui termen calitativ sau relațional:

- „profesorul doctor Florian Georgescu a lucrat **ca și** director-adjunct al Muzeului București” (TVR Cultural, 20.IX) – corect: *a lucrat ca director-adjunct*;
- „Noi facem acest lucru **ca și** o misiune a ambasadei, vrem să promovăm, vrem să-l dăm **ca și** un cadou prietenilor” (TVR Cultural, 28.IX) – corect: *să-l dăm (drept) cadou*;
- „**ca și** produs finit” (Kanal D, 8.X) – corect: *ca produs finit*;
- „pe cine și-ar dori domnul Geoană, dacă ajungeți în turul doi, **ca și** contracandidat” (Europa FM, 5.X) – corect: *pe cine și-ar dori domnul Geoană, dacă ajungeți în turul doi, drept contracandidat*;
- „se folosește **ca și** dopaj” (Radio Guerrilla, 22.IX) – corect: *se folosește ca dopaj*;
- „Ankara înlocuiește Istanbulul **ca și** capitală a Turciei” (Radio Guerrilla, 15.X) – corect: *Ankara înlocuiește Istanbulul drept capitală a Turciei*;
- „lucrări... care au **ca și** consecință oprirea apei calde” (N24, 5.X) – corect: *lucrări... care au drept consecință oprirea apei calde*;
- „ce dezavantaje are Mircea Geoană **ca și** candidat” (Antena 3, 2.X) – corect: *ce dezavantaje are Mircea Geoană în calitate de candidat*;
- „dânsa **ca și** persoană luptătoare” (OTV, 1.X) – corect: *dânsa ca persoană luptătoare*;
- „credeți că siguranța dumneavoastră **ca și** cetățean” (OTV, 17.X) – corect: *credeți că siguranța dumneavoastră, (în calitate de) cetățean/ca simplu cetățean*;
- „unde muncea **ca și** croitoreasă” (Pro TV, 15.X) – corect: *unde era croitoreasă*;
- „**ca și** mod de operare” (Pro TV, 15.X) – corect: *ca mod de operare*.

Uneori, conjuncția *și* se folosește și după prepoziția cu rol comparativ *ca*, tot pentru evitarea cacofoniei:

- „în mandatul lui Berceanu, trenurile sar de pe șină mai ceva **ca și** capacele de bere de la Golden Blitz” (Antena 3, 30.IX) – corect: *în mandatul lui Berceanu, trenurile sar de pe șină mai ceva decât capacele de bere de la Golden Blitz*.

5.3.2. Folosirea unor prepoziții nepotrivite contextual

Utilizarea greșită a prepozițiilor este determinată fie de influența unui model străin, fie de influența altei structuri din limba română:

- „femeia **cu** care m-am despărțit acum două ore” (OTV, 5.X) – corect: *femeia de care m-am despărțit acum două ore*;
- „ați scos dumneavoastră atunci o broșură, pe care eu am găsit-o, văzând-o, în compartimente de tren [...]. Nu mai vorbim, **pe** chioșcuri de ziare” (N24, 13.X) – corect: *ați*

scos dumneavoastră atunci o broșură, pe care eu am găsit-o, am văzut-o, în compartimente de tren [...]. Nu mai vorbim, **la** chioșcurile de ziare;

- „restul au fost preocupați **cu** aruncarea petardelor” (Kanal D, 2.X) – corect: *restul au fost preocupați **de** aruncarea petardelor*;

- „vom avea tot mai mulți restanțieri **de** credite” (Prima TV, 2.X) – corect: *vom avea tot mai mulți restanțieri **la** credite*;

- „și-au luat bilet **pe** trenul București” (Radio România Actualități, 9.X, 9.21) – corect: *Baia Mare și-au luat bilet **la** trenul București – Baia Mare*.

Uneori, prepoziția specifică unor constituenți sintactici cu trăsătura [+ Uman] se extinde și la constituenți care nu au această trăsătură:

- „Voia să-**i** concureze **pe** Banca Mondială, FMI etc.” (N24, 13.X) – corect: *Voia să concureze Banca Mondială, FMI etc. ;*

- „succes egalat cu greu, peste 40 de ani, **de către** filmul Titanic” (TVR Cultural, 21.IX) – corect: *succes egalat cu greu, peste 40 de ani, **de** filmul Titanic*.

Utilizarea prepoziției *pe* se extinde în mod abuziv, în special pentru a exprima sensul de relație:

- „vă dau o dată meteorologică pentru că **pe** ora asta am senzația că am omis-o” (Radio Guerrilla, 22.IX) – corect: *vă dau „o dată” meteorologică pentru că **pentru/în** ora asta am senzația că am omis-o*;

- „Unele firme preferă să lucreze **pe** anumite proiecte” (N 24, 22.IX) – corect: *Unele firme preferă să lucreze **la** anumite proiecte*;

- „Băncile au acceptat **pe** medie ca valoarea creditului să reprezinte...” (N 24, 22.IX) – corect: *Băncile au acceptat **în** medie ca valoarea creditului să reprezinte...*;

- „E uneori prea mult **pe** televiziune” (B1 TV, 22.IX) – corect: *E uneori prea mult **în/la** televizor*;

- „Mă pronunț doar ca specialist **pe** media” (B1 TV, 24.IX) – corect: *Mă pronunț doar ca specialist **în** media*;

- „Monica Pop, prorector **pe** probleme sociale” (Europa FM, 29.IX) – corect: *Monica Pop, prorector **în domeniul** problemelor sociale*;

- „sunt probleme și **pe** zona de munte” (Antena 3, 13.X) – corect: *sunt probleme și **în** zona de munte*;

- „răspundere **pe** legea pensiilor” (N 24, 5.X) – corect: *răspundere **pentru** legea pensiilor*.

Se încadrează aici și utilizarea greșită a locuțiunii prepoziționale *din punct de vedere*, cu substantivul *punct* nearticulat când locuțiunea este urmată de un substantiv în genitiv:

- „din **punct** de vedere al cursului leu-euro” (Antena 3, 1.X.) – corect: *din **punctul** de vedere al cursului leu-euro*;

- „din **punct** de vedere al femeilor” (OTV, 2.X) – corect: *din **punctul** de vedere al femeilor*;

- „din **punct** de vedere al condițiilor meteo” (Pro TV, 21.IX) – corect: *din **punctul** de vedere al condițiilor meteo*.

5.4. Greșeli de utilizare a numeralului

5.4.1. Dezacordul

O greșeală frecventă o reprezintă dezacordul numeralului, în situația în care acesta este compus. El este folosit cu forma de masculin, în contexte în care ar fi trebuit să aibă forma de feminin (în acord cu un substantiv feminin sau neutru plural). Este vorba de o tendință de utilizare invariabilă (de pierdere a acordului):

- „**doisprezece** mii de spectatori” (B1 TV, 15.X) – corect: ***douăsprezece** mii*;

- „au venit undeva la **doisprezece** mii de oameni” (TVR 1, 7.X) – corect: *douăsprezece mii*;
- „o sută **doisprezece** mii de dolari” (Antena 3, 23.IX) – corect: *douăsprezece mii*;
- „în jur de **doisprezece** mii de euro” (OTV, 5.X) – corect: *douăsprezece mii*;
- „din **doisprezece** șanse” (OTV, 30.IX) – corect: *douăsprezece*;
- „o sută **doisprezece** voturi” (Realitatea TV, 24.IX) – corect: *douăsprezece*;
- „**doi** virgulă unu miliarde de creștini” (B1 TV, 9.X) – corect: *două virgulă unu miliarde de creștini*;
- „douăzeci și **unu** de garsoniere au explodat” (Realitatea TV, 15.X) – corect: *douăzeci și una de garsoniere au explodat*;
- „**douăzeci și unu** de garsoniere” (Pro TV, 15.X) – corect: *douăzeci și una de garsoniere*;
- „Copilul meu e în clasa a **doisprezecea**” (TVR 2, 2.X) – corect: *clasa a douăsprezecea*.

Prin hipercorectitudine, se utilizează uneori forma de feminin a numeralului deși regentul este de genul masculin sau neutru:

- „șapte sute șazeci și **două** milimetri coloană de mercur” (Realitatea TV, 26.IX) – corect: *șapte sute șazeci și doi de milimetri, coloană de mercur*.

5.4.2. Exprimarea orei

Destul de frecventă este folosirea formei de masculin a numeralului *doisprezece* pentru exprimarea orei. Norma literară impune utilizarea la feminin (substantivul *ora* fiind de genul feminin):

- „de la **doisprezece** până la opt seara” (B1 TV, 23.IX) – corect: *douăsprezece*;
- „în jurul orei **doisprezece** și un sfert” (Antena 3, 9.X) – corect: *douăsprezece*;
- „la ora **doisprezece**” (OTV, 7.X) – corect: *douăsprezece*;
- „la ora **doisprezece**” (Antena 1, 14.X) – corect: *douăsprezece*;
- „la ora **doisprezece** era puțină lume” (TVR 1, 23.IX) – corect: *douăsprezece*.

5.4.3. Omiterea prepoziției *de*:

În textul scris se omite frecvent prepoziția *de* după numerele de la *douăzeci* în sus, probabil din dorința de a câștiga spațiu:

- „750 milioane euro” (B1 TV, 7.X) – corect: *750 milioane de euro*;
- „un bărbat de 57 ani” (B1 TV, 16.X) – corect: *un bărbat de 57 de ani*.

Prin hipercorectitudine, uneori prepoziția *de* este folosită în contexte în care prezența sa nu este necesară:

- „205 **de** personalități și organizații” (TVR 2, 9.X) – corect: *205 personalități și organizații*.

5.5. Nemarcarea relațiilor sintactice dintre cuvinte, prin simpla lor juxtapunere, reprezintă o greșeală:

- „prieten **mire**” (Prima TV, 27.IX) – corect: *prietenu**l** mire**l**ui*;
- „președinte Camera Deputaților” (Antena 3, 7.X) – corect: *președinte**le** Camere**i**...*
- „arheolog, **coautor volum**” (TVR Cultural, 2.X) – corect: *arheolog, coautor **al** volum**ului***;
- „coordonator **proiect**” (TVR Cultural, 5.X) – corect: *coordonator **de** proiect*;
- „Președinte Asociația Magistraților din România” (B1 TV, 21.IX) – corect: *Președinte**le** Asociației Magistraților din România*;
- „preș. Comisie Prezidențială” (B1 TV, 23.IX) – corect: *președinte**le** Comisiei...*;
- „Declarație Ion Bazac” (B1 TV, 8.X) – corect: *Declarația **lui** Ion Bazac*;

- „director agenție turism” (B1 TV, 16.X) – corect: *directorul unei agenții de turism*;
- „Microbuzul nu avea licență pentru **transport persoane**. [...] Firma nu avea licență pentru **transport persoane**.” (Prima TV, 22.IX) – corect: ...*pentru transport de persoane*;
- „selecționar România” (Prima TV, 22.IX) – corect: *selecționarul (echipei) României*;
- „președinte grupul minorităților naționale” (Antena 3, 13.X) – corect: *președintele grupului*;
- „Vă reamintesc, la ora 19 și 30 de minute, **declarație președintele** Traian Băsescu” (Antena 3, 14.X) – corect: ... *declarația președintelui...*;
- „Președinte comisie externă, Senatul României” (TVR 1, 23.IX) – corect: *Președintele comisiei externe...*;
- „proprietar eoliană” (TVR 1, 18.X) – corect: *proprietar de eoliană sau proprietarul unei eoliene*;
- „în afara solicitării de **îngrijire bătrâni**” (OTV, 17.X) – corect: *în afara solicitării de îngrijire a bătrânilor*;
- „Patron firmă de reciclare” (Antena 1, 21.IX) – corect: *Patronul unei firme de reciclare*;
- „Constantin Bucur, **proprietar casă**” (Pro TV, 29.IX) – corect: *Constantin Bucur, proprietarul casei*;
- „suspect furt” (TVR 2, 8.X) – corect: *suspect de furt/suspectul în cazul furtului*;
- „șofer camion” (TVR 2, 16.X) – corect: *șoferul camionului*.

5.6. Greșeli de utilizare a conjuncțiilor și a elementelor corelative

5.6.1. Ca să în loc de să

Este frecventă utilizarea conjuncției compuse *ca să* în locul conjuncției *să*, pentru a introduce în enunț propoziții necircumstanțiale. Această greșeală se extinde de la sinonimia *să* – *ca să*, elemente introductive ale propoziției circumstanțiale de scop: *Am venit (ca) să te văd* (vs *Vreau să te văd*):

- „a încercat **ca să** ia cheile din ușă” (OTV, 30.IX) – corect: *a încercat să ia cheile din ușă*;
- „E imposibil **ca să** credem lucrul acesta” (OTV, 1.X) – corect: *E imposibil credem lucrul acesta*;
- „eu aș vrea **ca să** subliniem” (OTV, 5.X) – corect: *eu aș vrea să subliniem*;
- „dincolo de chestiunea asta, aș vrea **ca să** recapitulăm” (OTV, 7.X) – corect: *puțin dincolo de chestiunea asta, aș vrea să recapitulăm puțin*;
- „Deci vom continua și mai departe **ca să** căutăm un limbaj...” (N 24, 14.X) – corect: *Deci vom continua și mai departe să căutăm un limbaj...*;
- „puștiul speră **ca să** devină un nume” (B1 TV, 9.X) – corect: *puștiul speră să devină un nume*.

5.6.2. Că să – amalgamarea stilului direct cu cel indirect

Uneori, prin amalgamarea stilului direct cu cel indirect, se utilizează doi conectori, *că să*. Această amalgamare de stiluri este incorectă, specifică registrului popular:

- „spunea **că să** respectăm dreptul constituțional” (Antena 3, 14.X) – corect: *spunea să respectăm dreptul constituțional*;
- „Speră **că** Teheranul **să** nu înceapă...” (Radio România Actualități; 6.X) – corect: *Speră ca Teheranul să nu înceapă...*

5.6.3. Discontinuitatea elementelor corelative

Perechile corelative, formate din conjuncții sau din adverbe, presupun utilizarea împreună a elementelor corelative, în combinații fixate. Această regulă este adesea încălcată, mai ales în vorbirea liberă, în care se acordă mai puțină atenție construcției enunțului. Greșelile înregistrate cuprind mai ales perechile *fie..., fie... și atât..., cât și...* și constau fie în suprimarea unuia dintre elementele perechii, fie în selectarea altui element:

- „am vorbit cu martorii, **cât și** cu șoferul” (Kanal D, 12.X) – corect: *am vorbit **atât** cu martorii, **cât și** cu șoferul*;
- „**fie** că este vorba de fotbal,... **sau** tenis de masă” (Kanal D, 4.X) – corect: ***fie** că este vorba de fotbal,... **fie** tenis de masă*;
- „să împărtășesc cu voi **atât** muzica, **dar și** mesajul lui Dumnezeu” (Radio România Actualități, 9.X) – corect: *să împărtășesc cu voi **atât** muzica, **cât și** mesajul lui Dumnezeu*;
- „alternează **de la** casele de vacanță ... **și** păduri” (B1 TV, 9.X) – corect: *alternează **de la** casele de vacanță ... **la** păduri*.

5.7. Greșeli de utilizare a adverbilor

Adverbele provenite prin conversiune din adjective nu se acordă:

- „au fost mai **puțini** violenți decât supporterii croați” (Prima TV, 2.X) – corect: *au fost mai **puțin** violenți decât supporterii croați*.

Acordul adverbului la superlativ relativ nu este acceptat de norma literară:

- „Soluția **cea** mai puțin dăunătoare” (N24, 27.IX) – corect: *Soluția **cel** mai puțin dăunătoare*;
- „sunt **cele** mai puțin atractive țări din lume” (Radio România Actualități, 6.X) – corect: *sunt **cel** mai puțin atractive țări din lume*.

Adverbul *decât* este folosit în mod greșit pentru introducerea unei structuri opoziționale:

- „aș alege blonda **decât** bruneta” (B1 TV, 12.X) – corect: *aș alege blonda în locul brunetei*.

Se extinde utilizarea semiadverbului restrictiv *decât* în enunțuri cu verbul la forma afirmativă, situație neacceptată de norma literară:

- „noi extrăgeam **decât** trei autoturisme” (OTV, 4.X) – corect: *noi extrăgeam **numai/doar** trei autoturisme*.

5.8. Greșeli de regim

Am identificat situații de nerespectare a regimului sintactic al verbelor, al adjectivelor sau al prepozițiilor:

- „să găsești lucruri **pe care** nici **nu te-ai gândit** vreodată că există” (N24, 7.X) – corect: *să găsești lucruri **la care** nici **nu te-ai gândit** vreodată că există*;
- „această știință **la care** tu ai amintit acolo” (N24, 14.X) – corect: *această știință **de care** tu ai amintit acolo*;
- „oamenii legii au descins numeroase locații” (TVR 1, 5.X) – corect: *oamenii legii au descins **în** numeroase locații*;
- „Elena Udrea nu a făcut decât să repete scuzele pe care le-a găsit de atâtea ori **acestei comisii**” (Prima TV, 23.IX) – corect: *Elena Udrea nu a făcut decât să repete scuzele pe care le-a găsit de atâtea ori **pentru această comisie/în fața acestei comisii...***;
- „dacă este România interesantă **ochiului** de fotograf” (Radio România Cultural, 9.X) – corect: *dacă este România interesantă **pentru ochiul** de fotograf*;
- „Datorită... și **a** rezultatelor excelente...” (TVR Cultural, 12.X) – corect: *Datorită... și rezultatelor excelente*.

5.9. Elemente de sintaxă orală (vezi și 7.)

5.9.1. Exprimarea populară a genitivului și a dativului

În limba vorbită, formele literare, sintetice, de genitiv-dativ sunt înlocuite cu forme analitice, prepoziționale, neacceptate de norma limbii culte:

- „ne-au spus că **la amândoi** ne admiră vitalitatea” (OTV, 16.X) – corect: *ne-au spus că amândurora ne admiră vitalitatea*;
- „V-a dat-o Dumnezeu cu ajutorul **lu’ domnu doctor**” (OTV, 16.X) – corect: *V-a dat-o Dumnezeu cu ajutorul domnului doctor*;
- „De aceea, **la emisiune** îi spune «Conspirația tăcerii»”. (N24, 7.X) – corect: *De aceea, emisiunii îi spune „Conspirația tăcerii”*.

5.9.2. Anacolutul

Anacolutul este o greșală de discontinuitate sintactică mai frecvent întâlnită în limba vorbită, când locutorul este pus în situația de a vorbi liber. Frazele încep cu un anumit tipar de construcție, apoi acesta este abandonat și fraza continuă cu un alt tipar de construcție. Discontinuitatea sintactică poate afecta doar o categorie gramaticală (cazul, numărul, persoana) sau întreaga structură a enunțului. Încadrăm aici și fraze care sunt construite prost, fără continuitate logică sau semantică între structurile componente:

- „telefoanele unor oameni **care** o să intrăm în legătură directă **cu ei**” (OTV, 23.IX) – corect: *telefoanele unor oameni cu care o să intrăm în legătură directă*;
- „ați mers la casa aceea **care** v-au spus oamenii?” (OTV, 7.X) – corect: *ați mers la casa aceea de care v-au spus oamenii?*;
- „vinul este o excepție în alimentație și nu **oricine** îi este indicat să...” (OTV, 12.X) – corect: *vinul este o excepție în alimentație și nu oricui îi este indicat să...*;
- „oameni care știu, oameni **care** le pasă, oameni care s-au implicat” (TVR Cultural, 20.IX) – corect: *oameni care știu, oameni căroră le pasă, oameni care s-au implicat*;
- „**Voi**, la emisiunea „Clarvăzătorii”, **vă plac** manelele?” (Kanal D, 7.X) – corect: *Vouă, la emisiunea „Clarvăzătorii”, vă plac manelele?*;
- „**lumea** care mă cunoaște **nu-i vine să creadă** (B1 TV, 6.X) – corect: *cui mă cunoaște, nu-i vine să creadă/lumea care mă cunoaște nu crede*;
- „Nica știa că **persoane** cu funcție de răspundere din MAI **le** fuseseră respinse certificate” (OTV, 16, X) – corect: *Nica știa că unor persoane cu funcție de răspundere din MAI le fuseseră respinse certificate*;
- „oricât de vehement este la tribună, **liderul** PRM îi e drag să glumească” (Kanal D, 1.X) – corect: *oricât de vehement este la tribună, liderului PRM îi e drag să glumească*.

5.9.3. Nerespectarea topicii

În limba vorbită, problemele de topică afectează foarte frecvent semiadverbele, cu precădere elementul *mai*. Au fost înregistrate însă și exemple cu *și* plasat incorect în enunț.

- „**mai** îmi repetați o dată, că nu am auzit” (Antena 3, 27.IX) – corect: *îmi mai repetați, că nu am auzit/îmi mai spuneți o dată, că nu am auzit*;
- „vă rog să **mai** îmi permiteți” (OTV, 30.IX) – corect: *vă rog să mai îmi permiteți*;
- „nu **mai** vă culcați” (OTV, 30.IX) – corect: *nu vă mai culcați*;
- „și **mai** ne dați o adresă, ceva” (OTV, 30.IX) – corect: *și ne mai dați o adresă, ceva*;
- „nu **mai** vă împăcați” (OTV, 1.X) – corect: *nu vă mai împăcați*;
- „**mai** ne vedem și la alte extrageri” (OTV, 5.X) – corect: *ne mai vedem și la alte extrageri*;
- „copii care nu **mai** se nasc” (N24, 28.IX) – corect: *copii care nu se mai nasc*;
- „**Mai** mi-aduc aminte” (N24, 28.IX) – corect: *Îmi mai aduc aminte*;
- „aș vrea să **mai** te-ntreb un lucru” (N24, 7.X) – corect: *aș vrea să te mai întreb un lucru*;

- „nu mai vrea să **mai** se întoarcă” (TVR 1, 16.X) – corect: *nu mai vrea să se mai întoarcă*;
- „să **mai** îmi dea niște ore” (Kanal D, 2.X) – corect: *să îmi mai dea niște ore*;
- „știi ce **mai** mi-a spus Mariana?” (Kanal D, 2.X) – corect: *știi ce mi-a mai spus Mariana?* ;
- „Asta **și** se întâmplă acum” (Antena 3 6.X) – corect: *Asta se și întâmplă acum*;
- „dar **și** am tratat probleme privind taxele și comisioanele...” (N24, 25.IX) – corect: *dar am tratat și probleme privind taxele și comisioanele...*

5.9.4. Fenomene mixte

Uneori, fenomenele de sintaxă orală (anacolutul, violarea topicii, suprapunerea construcțiilor sintactice, repetiția, elipsa) se combină, dând naștere unor discursuri prolixе, nestructurate de reguli sintactico-semantice și, ca atare, greu de urmărit și de decodat:

- „cu siguranță, un rezultat nu va fi prea curând al anchetelor care se derulează aici nu va fi prea curând” (Antena 3, 9.X) – corect: *aici cu siguranță, un rezultat al anchetelor care se derulează aici nu va fi prea curând*;
- „dacă v-a invitat la guvernare și dacă da, pe ce anume portofolii” (Antena 3, 16.X) – corect: *dacă v-a invitat la guvernare și dacă da, pe ce portofolii anume*;
- „Cumpărătorii au fost încântați mai ales datorită faptului că au economisit până la 200 de lei dacă alegeau să cumpere din librării.” (N24, 27.IX) – corect: *Cumpărătorii au fost încântați mai ales că au economisit până la 200 de lei, fapt care nu s-ar fi întâmplat dacă ar fi ales să cumpere din librării*;
- „fiecare treaptă scrie **pă ea** păcatul” (N24, 5.X) – corect: *pe fiecare treaptă scrie/este scris păcatul*;
- „Dacă ai vrea să spui ceva despre ele **care** n-ai spus despre ele” (N24, 8.X) – corect: *Dacă ai vrea să spui ceva ce n-ai spus despre ele*;
- „Asta nu înseamnă că pentru cei care au de văzut ochi...” (TVR 1, 24.IX) – corect: *Asta nu înseamnă că pentru cei care au ochi de văzut...*;
- „... **însă** ploii vor fi doar pe arii restrânse, **însă** cei aflați în sudul țării ...” (Kanal D, 7.X) – corect: *... însă ploii vor fi doar pe arii restrânse. Cei aflați în sudul țării...*;
- „afacerea **se pare să fi fost** una de succes” (B1 TV, 15.X) – corect: *afacerea pare să fi fost/pare că a fost una de succes // afacerea se pare că ar fi fost una de succes*;
- „dacă privim așa în jur **trebuie** multe **de făcut** în satul Răzvani” (OTV, 17.X) – corect: *dacă privim așa în jur trebuie multe făcute în satul Răzvani*.

III. Lexic, semantică, stilistică

6. Greșeli de lexic și de semantică

6.1. Pleonasmul

Greșeala, constând în asocierea unor cuvinte apropiate din punct de vedere semantic, rămâne o greșeală frecvent întâlnită în emisiunile de radio și de televiziune. Dintre exemplele de pleonasmе înregistrate, semnalăm:

- „îi **desfigura fața**” (Kanal D, 15.X) – corect: *o desfigura/îi deforma fața*;
- „teoretic, **ar putea fi posibil**” (B1 TV, 15.X) – corect: *teoretic, este posibil*;
- „Își păstrează problemele lor, **indiferent de orice natură ar fi**” (Europa FM, 25.IX) – corect: *Își păstrează problemele, indiferent de natura lor/Își păstrează problemele lor, de orice natură ar fi ele*;

- „**Ne revedem din nou**” (N24, 29.IX) – corect: *Ne revedem*;
  - „**Revenind din nou** într-un tur de forță, la Cluj de data asta” (Radio România Actualități, 27.IX) – corect: *Revenind într-un tur de forță, la Cluj de data asta*;
  - „ar fi un **panaceu universal**” (N24, 7.X) – corect: *ar fi un panaceu/un remediu universal*;
  - „Deci, **în continuare**, după o... publicitate, **o să continuăm** emisiunea” (N24, 8.X) – corect: *Deci, după publicitate, o să continuăm emisiunea*;
  - „încercați s-o **rejectați afară**” (Radio Guerrilla, 7.X) – corect: *încercați s-o rejectați*;
  - „se așteaptă să obțină **un procent de 10 la sută**” (TVR 1, 5.X) – corect: *se așteaptă să obțină 10 la sută/se așteaptă să obțină 10 procente*;
  - „pe **site-ul lor de internet**” (TVR 1, 8.X) – corect: *pe site-ul lor/pe pagina lor de internet*;
  - „**undeva** peste aproximativ 40 de minute” (Antena 3, 17.X) – corect: *peste aproximativ 40 de minute*;
  - „ei au fost nemulțumiți **pe toată perioada acestui timp**” (Antena 3, 30.IX) – corect: *ei au fost nemulțumiți în toată această perioadă*;
  - „**Au rămas în continuare** în perimetrul Grădinii Zoologice” (Antena 1, 25.IX) – recomandat: *Au rămas în perimetrul Grădinii Zoologice*.
- Foarte frecventă este construcția pleonastică *drept pentru care*, în cazul căreia, și *drept*, și *pentru* introduc, contextual, un raport concludiv (*drept care* = „așadar, de aceea”):
- „**Drept pentru care** noi vă mulțumim” (Radio România Actualități, 26.IX);
  - „**Drept pentru care**, pentru a nu intra în spirala drepturilor de replică” (N24, 29.IX);
  - „astăzi nu a venit, **drept pentru care** a fost amendat” (OTV, 5.X);
  - „**Drept pentru care** se aplică...” (N24, 6.X);
  - „[...] mi-a ținut niște lecții interesante, **drept pentru care** m-am apucat de fotografie mai serios” (Antena 1, 15.X).

6.2. Folosirea greșită sau „inutilă” a unui cuvânt în locul altuia

6.2.1. Necunoașterea formei cuvintelor

S-au înregistrat câteva cuvinte utilizate cu o formă incorectă:

- „după un **itinerariu** subiectiv” (RRC, 9.X) – corect: *itinerar*.

Mai des s-a întâlnit forma *președenție*. Se scrie și se pronunță corect *președinție*, nu *președenție*, deoarece baza lexicală a derivatului este *președinte* (nu *președente*).

- „Candidații la **președenție**” (Realitatea TV, 25.IX);
- „candidatura la **președenție**” (Realitatea TV, 25.IX);
- „**președenție**” (Realitatea TV, 27.IX);
- „candidat la **președenție**” (Antena 3, 2.X);
- „încearcă să vină la **președenție**” (Realitatea TV, 5.X).

6.2.2. Modificarea structurii unor construcții fixate

Nu este recomandabil ca structura construcțiilor fixate în limbă să fie modificată. Au fost înregistrate și de data aceasta câteva expresii modificate:

- „**De vină** pentru această situație **se fac** politicienii” (Kanal D, 2.X) – corect: *De vină pentru această situație sunt politicienii*;
- „Fură sau nu voturi de la Mircea Geoană? **Ca să fim pe șleau**” (Antena 3, 5.X) – corect: *Fură sau nu voturi de la Mircea Geoană? Ca să vorbim pe șleau*;
- „o problemă **de viață și pe moarte**” (B1TV, 14.X) – corect: *o problemă de viață și de moarte*;

● „Băncile au acceptat **pe medie** ca valoarea creditului să reprezinte...” (N24, 22.IX) – corect: *Băncile au acceptat în medie ca valoarea creditului să reprezinte...*;

● „mai multe cărți **legate despre** acest subiect” (N24, 7.X) – corect: *mai multe cărți legate de acest subiect/despre acest subiect*;

● „Domnu’ Nica n-a **nominalizat despre cine e vorba**” (B1 TV, 29.IX) – corect: *Domnu’ Nica n-a nominalizat pe nimeni/n-a spus despre cine e vorba*.

De asemenea, când nu există intenția de a glumi, structura proverbelor, a maximelor trebuie redată nemodificată.

● „Străbunii noștri, romanii, aveau și-un proverb: **Insano men corpore sano. Deci... O minte sănătoasă într-un corp sănătos**” (N24, 7.X) – corect: *Străbunii noștri, romanii, aveau și-un proverb: Mens sana in corpore sano. Deci... O minte sănătoasă într-un corp sănătos*.

6.2.3. Cuvinte neadecvate semantic (de cele mai multe ori, mai „nobile”)

Și în această perioadă de monitorizare, s-au utilizat unele cuvinte nepotrivite, simțite ca fiind mai „nobile”, în contexte precum:

● „o ușă care **să sugestioneze** ceva” (Kanal D, 2.X) – corect: *o ușă care să sugereze ceva*;

● „Aer de **sportivitate**” [despre un model de mașină] (Antena 1, 26.IX) – corect: *Aer sport(iv)/notă sport(ivă)/aspect sportiv*;

● „dacă vă place aventura, putem să vă furnizăm **locația...**” (Radio România Actualități, 1.X) – corect: *dacă vă place aventura, putem să vă furnizăm (informația despre) locul...*

● „Nu a respectat **locația** de amplasare din autorizație” (Antena 1, 24.IX) – corect: *Nu a respectat locul de amplasare din autorizație*;

● „Au cerut ca **locația** atribuită să fie schimbată cu un teren viran” (TVR 1, 23.IX) – corect: *Au cerut ca terenul/locul/suprafața atribuit(ă) să fie schimbată cu un teren viran*;

● „chiar și la primăria municipiului Târgovița; și sunt atât de multe **locații** care au nevoie de a fi conduse” (OTV, 16.X) – corect: *chiar și la primăria municipiului Târgovița; și sunt atât de multe localități care au nevoie de a fi conduse*;

● „să **debutăm** în emisiunea de astăzi” (Kanal D, 15.X) – corect: *să începem emisiunea de astăzi*;

● „Anul universitar 2009–2010 **a debutat**” (RRC, 3.X) – recomandat: *Anul universitar 2009–2010 a început*;

● „luna octombrie **a debutat** cu dreptul” (N24, 4.X) – recomandat: *luna octombrie a început cu dreptul*.

6.2.4. Utilizarea englezismelor și calcurile după engleză

S-au folosit din nou cuvinte englezești în locul celor românești corespondente:

● „**teamul** de Formula 1” (Radio Guerrilla, 22.IX) – corect: *echipa de Formula 1*;

● „concertul ... este deja **sold-out**” (B1 TV, 6.X) – corect: *biletele pentru concert s-au epuizat deja*;

● „**Aplicațiile** sunt bine-venite (candidaturile pentru posturi de portari ai reginei Angliei)” (Europa FM, 24.IX) – recomandat: *Candidaturile/Înscrierile sunt bine-venite* [engl. *application*];

● „sunt puțin **depresat**” (Radio Guerrilla, 15.X) – corect: *sunt puțin deprimat*;

● „omul e **interesat în** albină cel mai mult” (Radio România Actualități, 1.X) – corect: *omul e interesat de albină cel mai mult* [engl. *to be interested in*];

● „și nu este **familiară cu** muzica gospel” (Radio România Actualități, 9.X) – recomandat: *și nu este obișnuită/familiarizată cu muzica gospel* [engl. *(to be) familiar with*];

- „inundațiile au provocat **relocarea** a peste 10.000 de oameni” (Radio Guerrilla, 30.IX) – recomandat: *inundațiile au provocat mutarea a peste 10.000 de oameni* [engl. *relocation*].

6.2.5. Greșeli de neadecvare contextuală fără intenție, accidentală; atracții semantice, diverse confuzii, lipsa de inspirație, elipse nerecomandate

Unele cuvinte se folosesc greșit, fiind substituite de altele cu care se aseamănă doar formal. Următoarele greșeli sunt explicabile prin atracție paronimică:

- „va fi amenajată din actuala parcare, utilizată **temporal** de municipalitate” (N24, 22.IX) – corect: *Va fi amenajată din actuala parcare, utilizată **temporar** de municipalitate*. Conform definiției din DEX, unul dintre sensurile adjectivului *temporal* este „care indică timpul, privitor la timp; care depinde de timp”, iar sensul adjectivului *temporar* este „de scurtă durată, care nu durează decât un anumit timp; vremelnic, trecător, provizoriu”.

- „Consilierul guvernatorului BNR trebuie să primească acum votul de **investitură** al Parlamentului” (Antena 1, 15.X) – corect: *Consilierul guvernatorului BNR trebuie să primească acum votul de **investitură** al Parlamentului*. Greșeala din acest context se explică prin confuzia dintre paronimele *investire* și *învățare*.

Alte greșeli din această categorie se explică prin confuzia unui cuvânt cu altul, din cauza înrudirii lor formale sau/și semantice, prin elipse care îngreunează înțelegerea mesajului sau printr-o topică greoaie. De exemplu:

- „Bravo vouă că ați găsit acest om și că ați reușit **să-i luați punctul de vedere!**” (B1 TV, 26.IX) – corect: *Bravo vouă că ați găsit acest om și că ați reușit **să-i înregistrați punctul de vedere/să obțineți punctul său de vedere!***;

- „ne reparăm, ne reangajăm în viața de zi cu zi, viața spirituală, **viața vitală**” (N24, 8.X);

- „**numărul publicului** a crescut” (N24, 4.X) – recomandat: *numărul spectatorilor a crescut/publicul a fost/a devenit mai numeros*;

- „**o ședință** specială, **convocată** de premierul Emil Boc”; „Premierul Emil Boc **a convocat** în urmă cu o oră **ședința** de guvern” (RRA, 6.X) – recomandat: *o ședință specială, organizată de premierul Emil Boc; Premierul Emil Boc a organizat în urmă cu o oră ședința de guvern*.

- „James May [...] **s-a deblocat** din trafic” (Antena 1, 23.IX) – corect: *James May a scăpat de blocajul din trafic*;

- „au fost câțiva parlamentari care **au defectat** și au pus în urnă...” (Antena 3, 16.X) – corect: *au fost câțiva parlamentari care nu au respectat înțelegerea și au pus în urnă...*;

- „atâta timp cât premierul nu **refuză** la această decizie de a-l revoca pe Dan Nica” (Antena 3, 30.IX) – corect: *atâta timp cât premierul nu renunță la această decizie de a-l revoca pe Dan Nica*;

- „**fluentizarea**” (B1 TV, 6.X) – corect: *fluidizarea*;

- „doamna [...] **ne solicită mai multe întrebări** despre cursurile de reflexoterapie și...” (OTV, 17.X) – corect: *doamna [...] ne solicită mai multe informații despre cursurile de reflexoterapie și...*;

- „România va întâlni **învingătoarea** dintre Ucraina și Letonia” (B1 TV, 23.IX) – corect: *România va întâlni țara/echipa învingătoare în urma meciului/partidei Ucraina–Letonia*;

- „**mai mult decât**, multe dintre acestea făceau chiar și rău” (N24, 7.X) – corect: *mai mult decât atât, multe dintre acestea făceau chiar rău*;

- „Cumpărătorii au fost încântați mai ales datorită faptului că au economisit până la 200 de lei dacă alegeau să cumpere din librării” (N24, 27.IX) – corect în context:

Cumpărătorii au fost încântați mai ales că au economisit până la 200 de lei, fapt care nu s-ar fi întâmplat dacă ar fi ales să cumpere din librării;

- „Elena Udrea nu a făcut decât să repete scuzele pe care le-a găsit de atâtea ori **acestei comisii**. Ea a spus că intențiile comisiei au fost devoalate prin publicarea în presă [...] Această comisie a acuzat-o de comportament ilegal, de abuz în serviciu și de foloase necuvenite” (Prima TV, 23.IX) – corect: *Elena Udrea nu a făcut decât să repete în fața acestei comisii scuzele pe care le-a găsit de atâtea ori./ Elena Udrea nu a făcut decât să repete acestei comisii scuzele pe care le-a găsit de atâtea ori.*

6.2.6. Greșeli constând în substituții lexicale care implică raporturi logice nefirești între cuvinte, propoziții

Astfel de greșeli apar în contextele:

- „sunt cauzate nu **atât de** vremea rea, **cât și** de autoritățile care...” (Realitatea TV, 17.X) – corect: *sunt cauzate nu atât de vremea rea, cât de autoritățile care...* [confuzie între construcția corelativă *atât..., cât și...* folosită în context pozitiv (*atât X, cât și Y au...*) și construcția corelativă *nu atât..., cât...*];

- **datorită** medicamentelor, aveți momente când vă gândeați... ” (OTV, 1.X) – corect: *din cauza medicamentelor, aveți momente când vă gândeați....*

6.3. Repetiții

Repetițiile lexicale sunt supărătoare în exemplele înregistrate:

- „**valorile** termice vor avea **valori** plăcute” (Kanal D, 6.X) – corect: *valorile termice vor fi plăcute;*

- „De-acolo **ajungeau să ajungă** unde **au ajuns** și astăzi” (N24, 21.IX) – corect: *De-acolo reușeau să ajungă unde au ajuns/sunt și astăzi;*

- „**Am înțeles** de la colegii mei că **înțelegeți** limba română” (TVR 1, 26.IX) – corect: *Știu de la colegii mei că înțelegeți limba română;*

- „Deci **să rămânem** de acolo de unde **am rămas**. Cum era cu iubirea și cu ura?” (N24, 14.X) – corect: *Deci să reluăm (de acolo de unde am rămas). Cum era cu iubirea și cu ura?;*

- „Care astăzi are chiar o întreagă **teorie a teoriei** câmpurilor umane și a modurilor...” (N24, 14.X) – corect: *Care astăzi are chiar o întreagă teorie a câmpurilor umane și a modurilor...* [enunțul nu era ironic];

- „**Zbor** de coșmar pentru pasagerii unui avion care efectua un **zbor** pe ruta...” (Prima TV, 7.X) – recomandat: *Călătorie de coșmar pentru pasagerii unui avion care efectua un zbor pe ruta...;*

- „zăpada s-a așternut noaptea trecută în zone din **Maramureș**, Bistrița-Năsăud, Cluj, Sălaj și **Maramureș**” (Kanal D, 14.X) – corect: *zăpada s-a așternut noaptea trecută în zone din Maramureș, Bistrița-Năsăud, Cluj, și Sălaj;*

- „Iată care este avantajul unei cărți. [...] **Găsești** niște **lucruri** extraordinare și care te pot ajuta la un moment dat să **găsești lucruri** [!] **pe care** nici nu te-ai gândit vreodată că există” (N24, 7.X) – moderatorul probabil a vrut să spună: *Iată care este avantajul unei cărți. [...] Găsești niște lucruri extraordinare, la care nici nu te-ai gândit vreodată și care te pot ajuta la un moment dat;*

- „Întreg edificiul acelei **gândiri** materialist-dialectice care **se gândea** referitor exclusiv [**eslusiv**] la realitatea omului ca o ființă materială se dărâmasă” (N24, 14.X) – corect: *Întreg edificiul acelei gândiri materialist-dialectice, care exista referitor exclusiv [esclusiv] la realitatea omului ca ființă materială, se dărâmasă;*

- „Cum era văzută cercetarea în acest **domeniu**, mai ales **al domeniilor** de graniță dintre psihologie și psihologie transpersonală?” (N24, 14.X) – corect: *Cum era văzută*

cercetarea în acest **domeniu**, mai ales **în domeniile** de graniță dintre psihologie/psihologia clasică și psihologia transpersonală?

Repetițiile semantice, asemănătoare pleonasmului, sunt de asemenea supărătoare:

- „**Siguranța** orașului era **asigurată** de...” (B1 TV, 27.IX) – corect: *De siguranța orașului se ocupa...*;

- „s-a grăbit să-i asigure că **stabilitatea** politică în România se va **restabili** cât de curând” (Prima TV, 1.X) – recomandat: *s-a grăbit să-i asigure că echilibrul politic în România se va restabili cât de curând.*

6.4. Greșeli de logică și de informare

O bună comunicare presupune ca enunțul să aibă o structură gramaticală corectă și să fie logic. Următoarele enunțuri sunt defectuoase din acest punct de vedere:

- „pe lângă faptul că sunt **speriați**, sunt **îngroziți** de ceea ce s-a întâmplat” (OTV, 12.X) – corect: *sunt îngroziți de ceea ce s-a întâmplat*;

- „un britanic al cărui craniu fusese **înlăturat**” (B1 TV, 8.X) – corect: *un britanic căruia îi fusese înlăturată o porțiune din craniu*;

- „...gazele naturale, care, de la anul, vor fi mai scumpe. Nici viciile nu rămân **suprataxate** pentru că și ele depind de euro. Asta înseamnă că alcoolul și tutunul vor fi mai scumpe și ele din 2010” (Prima TV, 2.X) – corect: *...gazele naturale, care, de la anul, vor fi mai scumpe. Nici viciile nu rămân ne(supra)taxate pentru că și ele depind de euro. Asta înseamnă că alcoolul și tutunul vor fi mai scumpe și ele din 2010*;

- „o persoană ca noi, **neexersabilă și neexersată** în acest domeniu, nu [!] vedem absolut nimic, niciun fel de deosebire” (N24, 14.X) – corect: *o persoană ca noi, neexersată în acest domeniu, nu vede absolut nimic, niciun fel de deosebire*;

- „Elena Udrea, **ministrul Transportului**” (N24, 6.X, titraj) – corect: *Elena Udrea, ministrul Turismului.*

6.5. Concluzii

În această etapă de monitorizare, chiar dacă unele tipuri de greșeli de lexic și de semantică persistă, s-a observat că numărul greșelilor înregistrează o oarecare micșorare. Se recomandă în continuare o mai mare atenție la forma și sensul cuvintelor. Enunțul următor, un exemplu nefericit (dar natural, autentic) de construcție foarte defectuoasă mai ales din punct de vedere lexico-semantic (dar și morfosintactic și ortoepic), ar fi fost mai bine formulat dacă moderatorul talk-show-ului ar fi fost doar puțin mai atent la ce spune:

„Stimați telespectatori, vreau să vă spun că încercăm **o mediere de mijloc**: nici un nivel academic, științific, foarte ridicat, nici un nivel foarte coborât, **să cădem în desuetudine**, iar aceste domenii care sunt **de graniță**, niște domenii **de frontieră**, care sunt așa cum spuneam, iată, **la frontierele** cunoașterii, **trebuie** explicate [**esplicate**] printr-o sumedenie de termeni, care la un moment dat par foarte, foarte neinteligibili pentru anumite persoane care n-au un nivel de pregătire în domeniu. Deci **vom continua și mai departe ca să** cautăm un limbaj ca toată lumea să fie, cum să spun, la un nivel măcar de mijloc de înțelegere” (N24, 14.X).

7. Stilistică

Mai multe fapte lingvistice observate în perioada de monitorizare ies din sfera normării rigide, putând fi caracterizate ca niște abateri de ordin stilistic, care pun o anumită etichetă asupra vorbitorului.

Uneori, este vorba de scăpări inocente, amuzante, de tipul: „va fi înmănată premierului **spaniol, țară** care ocupă primul loc...” (TVR 2, 15.X). Alteori, este vorba despre fapte de limbă repetate, care devin fenomene lingvistice ușor de recunoscut.

(a) Nu atât producerea unei **cacofonii** este de condamnat, cât încercările, uneori ridicole, de a o evita cu orice preț:

- „**adică cărțile**” (N24, 8.X); „**că ce** s-a făcut de comuniști” (OTV, 17.X, 15.29); „o biserică **care** este” (OTV, 17.X, 15.29); „fata aceea foarte frumușică **care...**” (TVR, 18.X, 10.30);

- „muzică **virgulă comercială**” (Europa FM, 23.IX); „au dreptate cu **virgulă** Curtea Constituțională” (B1 TV, 6.X).

(b) O serie de fapte populare (cum sunt folosirea construcției prepoziționale cu *la* în locul dativului sau iotacizarea verbelor) creează impresia că vorbitorul este neinstruit, nefamiliarizat cu norma literară:

- „**țiu** minte...” (N24, 29.IX, 5.X, 12.X); „el ar trebui să **spuie**” (N24, 5.X).

(c) La un nivel superior ierarhic se situează **formulările vulgare**:

- „dar se demolează **în draci** monumentele” (Radio România Actualități, 1.X);

- „Trebuie să recunoaștem că noi, bărbații, suntem mai **căcăcioși**” (B1 TV, 24.IX);

- SORINE, SCOATE AUTOBAZA!, ÎNTOARCE-TE LA OI! (Antena 1, 20.IX).

(d) Sunt de evitat și **exagerările stilistice** (personificări, metafore etc.), frecvente mai ales la rubrica Meteo, precum:

- „cerul primește vizita norilor” (N24, 29.IX); „vântul face ca mercurul din termometre să fie destul de zgârcit la amiază” (N24, 29.IX); „norii vor semna condica în aceste regiuni” (N24, 29.IX);

- „o să **vă vând** mai multe amănunte mai încolo” (Kanal D, 5.X, 18.26).